بەناوی خوای بەخشندە و میهرەبان

بەناوی گەلەوە

پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق

ژمارەی بڕیار: ٩

مێژووی بڕیار: ٢٠٢١/٩/٧

بڕیاری

ژمارە (٩)ی ساڵی ٢٠٢١

پشت بە حوکمی بڕگەی (دووەم، چوارەم، پێنجەم) لە ماددەی (٢٨) و ماددەی (٣٤) لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق، پەرلەمانی کوردستان لە دانیشتنی ئاسایی ژمارە (٣)ی خولی هەڵبژاردنی پێنجەم لە ڕێکەوتی ٢٠٢١/٩/٧ بەسترا ئەم بڕیارەی خوارەوەی دا:

یەکەم: قبووڵکردنی دەست لە کارکێشانەوەی ئەم ئەندامانەی پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق کە ناویان هاتووە، لەم لیژنانەی خوارەوە:

١- (زیاد جبار محمد) لە ئەندامیەتی لیژنەی (پەیوەندییەکان و ڕەوەندی کوردستانی).

٢- (زکری احمد اسماعیل) لە ئەندامیەتی لیژنەی (شارەوانی و گواستنەوە و گەیاندن و گەشت و گوزار).

٣-(هاوڕێ بناء محمد) لە ئەندامیەتی لیژنەی (ناوخۆ و ئاسایش و ئەنجومەنە خۆجێییەکان).

٤- (شیرین یونس عبدالله) لە ئەندامیەتی لیژنەی (داکۆکیکردن لە مافی ئافرەت).

٥- (شیرین أمین عبدالعزیز) لە و ئەندامیەتی لیژنەی (دەسپاکی).

٦- (بەڵێن اسماعیل حاجی) لە ئەندامیەتی لیژنەی (پەیوەندییەکان و ڕەوەندی کوردستانی).

دووەم: زیادکردنی ئەم ئەندامانەی پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق کە ناویان هاتووە، لەم لیژنانەی خوارەوە:

١- (شیرین یونس عبدالله) بۆ لیژنەی (شارەوانی و گواستنەوە و گەیاندن و گەشت و گوزار).

٢- (زکری احمد اسماعیل) بۆ لیژنەی (ناوخۆ و ئاسایش و ئەنجومەنە خۆجێییەکان).

٣-(بەڵێن اسماعیل حاجی) بۆ لیژنەی (دەسپاکی).

سێیەم: ئەم بڕیارە لە ڕۆژی دەرچوونیەوە لە ٢٠٢١/٩/٧ جێبەجێ دەکرێت و لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان)دا بڵاودەکرێتەوە.

د. ڕێواز فایق حسێن

سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان

بەناوی خوای بەخشندە و میهرەبان

بەناوی گەلەوە

پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق

ژمارەی بڕیار: ١٠

مێژووی بڕیار: ٢٠٢١/٩/٧

بڕیاری

ژمارە (١٠)ی ساڵی ٢٠٢١

پاڵپشت بە حوکمی بڕگەی (١)ی ماددەی (٥٦) لە یاسای ژمارە (١)ی ساڵی ١٩٩٢ی هەموارکراو و بڕگەی (یەکەم)ی ماددەی (٧٧) لە پەیڕەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان، پەرلەمانی کوردستان لە دانیشتنی ئاسایی ژمارە (٣)ی خولی هەڵبژاردنی پێنجەم لە ڕێکەوتی ٢٠٢١/٩/٧ ئەم بڕیارەی خوارەوەی دا:

یەکەم: ئەرك و فەرمانی سکرتێری پەرلەمان (منى نبى نادر) تەنها بۆ بڕگەی (دووەم)ی بەرنامەی کاری ژمارە (٣)ی ئاسایی خولی پایزەی ساڵی سێیەم لە خولی پێنجەمی هەڵبژاردنی پەرلەمان لە ڕێکەوتی ٢٠٢١/٩/٧، بە ئەندامی پەرلەمان (بژار خالد عبدالله) دەسپێردرێت.

دووەم: ئەم بڕیارە لە ڕۆژی دەرچوونیەوە جێبەجێ دەکرێت و لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان)دا بڵاودەکرێتەوە.

د. ڕێواز فایق حسێن

سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان

سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران
ژمارە ١١٢٣٤ لە ٢٠٢١/٩/١٦

بڕیاری ژمارە (١١٠)ی ساڵی ٢٠٢١

پشت بەست بە حوکمەکانی ماددەی (هە شتەم) لە یاسای ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێمی کوردستان ژمارە (٣)ی ساڵی ١٩٩٢ی هەموارکراو ،و لەبەر رۆشنایی کۆبوونەوەی ئاسایی ئەنجومەنی وەزیران ژمارە (٦٣) لە١ /٢٠٢١/٩/ ئەنجومەنی وەزیران بڕیاری دا بە:-

یەکەم: بەرکارکردنی پەیڕەوی رێکخستنی تایبەت بە میکانیزمی فرۆشتنی سیمکارت (اللائحة التنظيمية الخاصة بالية بيع الشرائح) لە هەرێمی کوردستان کە لەلایەن دەستەی فیدراڵیی ڕاگەیاندن وپەیوەندییەکان دەرچووە لە رێکەوتی بڵاوکردنەوەی لە رۆژنامەی (وەقایعی کوردستان)ـەوە.

دووەم: ڕاسپاردنی هەردوو وەزارەتی گواستنەوەو گەیاندن و ناوخۆ بۆ وەرگرتنی رێکاری پێویست لەماوەیەك کەلە (٦٠) شەست ڕۆژ تێپەر نەکات لە ڕێکەوتی کەوتنە بواری جێبەجێکردنی ئەم بڕیارە بۆ قەدەغەکردنی مامەڵەکردن بە سیمکارتی مۆبایلی بێ فۆرم و بەرایی بە هەموو جۆرەکانیەوە(SIMCARD,UIM,E-SIM) ٠

سێیەم: پێویستە لەمەودوا تەواوی زانیاریی کڕیارانی سیمکارت دیار بێت و لە هەمان کاتدا کۆمپانیاکانی پێشکەشکردنی خزمەتگوزاریی پەیوەندیی مۆبایل و ئینتەرنێت و بریکارەکانیان کە سیمکارتی کۆمپانیاکانی مۆبایل دەفرۆشن دەبێت ناسراو بن و بەڵێننامەش بدەن کە پابەندن بەجێبەجێکردنی ئەم بڕیارە و لەکاتی سەرپێچیکردنیشیاندا ڕووبەڕووی ڕێکاری یاسایی و قەزایی دەبنەوە.

چوارەم: ڕاگرتنی ئەو سیمکارتانەی کە بێ فۆرم وبەرایین و مەرجەکانی هاتوو لەپەیڕەوی ئاماژە پێدراو لە بڕگەی (یەکەم)ی سەرەوە لە خۆناگرن.

پێنجەم: وەزارەت و دامەزراوە پەیوەندیدارەکانی هەرێمی کوردستان حوکمەکانی ئەو پەیڕەوە جێبەجێ دەکەن و جێگەی هاوتاکانیان لە حکومەتی فیدراڵی دەگرنەوە بۆ مەبەستەکانی جێبەجێکردنی پەیڕەوی ئاماژە پێدراو لە بڕگەی (یەکەم)ی سەرەوەو لە ڕۆژنامەی (وەقایعی کوردستان) بڵاودەکرێتەوە

مەسرور بارزانی
سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران

وەزارەتی ناوخۆ

ژمارە : ١٨٧١٩ لە ٢٠٢١/٩/١٩

لەژێر رۆشنایی بڕیاری کۆبوونەوەی ژمارە (٦٣)ی ئەنجوومەنی وەزیران لە ٢٠٢١/٩/١ بە ژمارە (١١٠) لە ٢٠٢١/٩/١ و ئاماژە بە کۆنووسی کۆبوونەوەی نێوان نوێنەرانی وەزارەتی ناوخۆ و وەزارەتی گواستنەوە گەیاندن و دەزگای ئاسایشی هەرێم و بەڕێوەبەرایەتی گشتی ئاسایش/ هەولێر و ئاماژە بە گەلآلەنامەی رێکخستنی تایبەت بە میکانیزمی فرۆشتنی تویژاڵی سیمی ئەلیکترۆنی (سیم کارت) کە دەرچووە لە لایەن دەستەی راگەیاندن و گەیاندنی حکومەتی عێراقی فیدڕاڵ (CMC) و رێنماییەکانی وەزارەتی گواستنەوە و گەیاندنی حکومەتی هەرێمی کوردستان و لەبەر بەرژەوەندی گشتی. بڕیارماندا بە دەرچوواندنی رێنمایی رێکخستنی میکانیزمەکانی فرۆشتنی تویژاڵی سیمی ئەلیکترۆنی (سیم کارت):

رێنمایی ژمارە (٨)ی ساڵی ٢٠٢١

رێنمایی رێکخستنی میکانیزمەکانی فرۆشتنی تویژاڵی (الشريحة الالكترونية) سیمی ئەلیکترۆنی (سیم کارت) لە هەرێمی کوردستان

ماددەی (١): پێناسەکان

مەبەست لەم دەستەواژانەی خوارەوە ماناکانیان دیاریکراوە بەرامبەریان بۆ جێبەجێکردنی ئەم رێنماییە.

١- وەزارەت: وەزارەتی ناوخۆی هەرێمی کوردستان.

٢- لایەنی ئەمنی: بەڕێوەبەرایەتییەکانی ئاسایشی پارێزگاگان و ئیدارە سەربەخۆکانی هەرێمی کوردستان.

٣- مۆڵەتپێدراو: بریتییە لە کۆمپانیاکانی پێشکەشکارانی خزمەتگوزارییەکانی گەیاندن کە رێگەپێدراون لە دەستەی (CMC) یان وەزارەتی گواستنەوە گەیاندنی حکومەتی هەرێمی کوردستان.

٤- لیژنەی بەدواداچوون: لیژنەی بەدواداچوونی جێبەجێکردنی ئەم رێنماییە لە گشت یەکە کارگێڕییەکان.

٥- بریکار: هەر کەسێک خاوەنی ناوی بەکارهێنەر و وشەی تێپەڕ و ئامێری بە دیکۆمێنتکردنی ئەلیکترۆنی بۆ کاراکردنی تویژاڵەکان (سیم کارت) بەپێی رێککارە یاساییەکان لە مۆڵەتپێدراو و تۆمارکردنی لە وەزارەتی ناوخۆ.

٦- بەشداربوو: هەر کەسێک یان دامەزراوەی بازرگانی یان لایەنی حکومی یان نێودەوڵەتی کە بەشێوەیەکی راستەوخۆ گرێبەست ئەنجام دەدات لەگەڵ مۆڵەتپێدراو بە مەبەستی بەکارهێنانی خزمەتگوزارییە پێشکەشکراوەکان بەپێی مۆڵەتەکەی.

٧- تۆمارکردن (بەدیکۆمێنتکردنی ئەلیکترۆنی): بریتییە لە میکانیزمەکانی پەیڕەوکراو لە پرۆسەی بەدیکۆمێنتکردنی گرێبەستەکان و دیکۆمێنتەکانی تایبەت بە بەشداربووان بە شێوەیەکی ئەلیکترۆنی لە ڕێگای ئامادەبوونی کەسی دیاریکراو (بەشداربوو) لە شوێنەکانی فرۆشتن، و نووسینەوەی زانیارییەکانی بەشێوەیەکی ئەلیکترۆنی بە لەخۆگرتنی (وێنەی کەسی، و پەنجەمۆری ئەلیکترۆنی زیندوو، دیکۆمێنتەکان) و ڕێکخستنیان لە گرێبەستێک، یان لە ڕێگای گرێبەستکردنی لایەنی مۆڵەتپێدراو بەشێوەیەکی ڕاستەوخۆ لەگەڵ کۆمپانیاکان یان دامودەزگاکان (گشتی و تایبەتی).

٨- گرێبەست: بریتییە لە گرێبەستێکی هاوبەش لەنێوان بەشداربوو و مۆڵەتپێدراو و کە بەشداربوو مافی پێدەدرێت بە بەکارهێنانی تویژاڵی گەیاندن و خزمەتگوزارە پێشکەشکراوەکان لەلایەن مۆڵەتپێدراو، هەروەها بریتییە لە گرێبەستێکی ئەنجامدراو لە ڕێگەی پرۆسەی بەدیکۆمێنتکردنی ئەلیکترۆنی کە گشت زانیاری و داتاکانی بەشداربوو لەخۆ دەگرێت سەرباری مەرج و ڕێککارەکانی پەیوەست بە میکانیزمەکانی جێبەجێکردنی لە نێوان کۆمپانیا و بەشداربوو.

٩-تویژاڵی سیم: سیم کارت SIM یان UIM و سیمی ئەلیکترۆنی E-SIM.

١٠-تویژاڵی داتا Data: بریتییە لە تویژاڵێکی زیرەک بۆ یەکەی ناسینی بەشداربوو کە هیچ ئاخافتنێک نە دەنێرێت، نە وەردەگرێت، تەنیا بۆ مەبەستی گواستنەوەی زانیارییەکان بەکاردەهێندرێت.

ماددەی (٢): مەبەست لەدەرکردنی ئەم ڕێنماییە

مەبەست لە دەرچوواندنی ئەم ڕێنماییە بۆ ڕێکخستنی فرۆشتنی تویژاڵی سیم و نەهێشتنی دیاردەی فرۆشتنی تویژاڵی بێ سەرەتا و بێ خاوەن بۆ ڕێگری کردنە لە خراپ بەکارهێنانی بۆ ئەنجامدانی تاوان و کاری هەڕەشەکردن و تۆقاندن و تیرۆریستی دەرهەق بە هاووڵاتیانی هەرێمی کوردستان و کەمکردنەوەی تاوانەکانی بەکارهێنانی ئامێرەکانی پەیوەندیکردن.

ماددەی (٣): پابەندییەکان

یەکەم: پابەندییە گشتییەکانی مۆڵەتپێدراو:

١- لایەنی بەرپرسیارە لە وردبینی کردنی گرێبەستەکە بەپێی ڕێککارەکانی ئەم ڕێنماییە و بەرپرسیارە لەبەرامبەر وەرگرتنی تۆمارکردنی بەشداربوو و کاراکردن یان وەستاندن یان هەڵپەساردنی خزمەتگوزارییەکان، هەروەها بەرپرسیارە بەرامبەر یاسا لە دوای کۆتاییهاتنی ماوەی وردبینیکردنەکە.

٢- دەبێت پابەند بێت بە کاراکردنی تویژاڵەکان لە ڕێگای بریکار لە لایەن لایەنی ئەمنی ڕێگەپێدراوە، پێویستە بەر لە کاراکردنی تویژاڵەکە، گشت زانیارییەکانی بەشداربوو تۆمار بکرێت و بەدیکۆمێنت بکرێت (توثیق) بەپێی ڕێوشوێن و ڕێنماییەکانی بە دیکۆمێنتکردنی ئەلیکترۆنی کە هاتووە لەم ڕێنماییە، و کاراکردنی هەر تویژاڵێک بەدەر لە ڕێککارەکانی هاتوو لەم ڕێنماییە قەدەغەیە لە گشت حاڵەتەکان لەلایەن مۆڵەتپێدراو یان بریکار .

٣- لە گشت حاڵەتەکان، مۆڵەتپێدراو پابەندە بە مامەڵەنەکردن و نەفرۆشتن و پێنەدانی توێژاڵەکان بەو شوێن و نووسینگانەی کە ڕێگەپێدانیان نییە لەلایەنی ئەمنی، بە پێچەوانەوە مۆڵەپێدراو رووبەڕووی گشت بەدواداچوونە یاسایی و داراییەکان دەبێتەوە لە حاڵەتی دەستبەسەرداگرتنی هەر توێژاڵێک لەلایەن لایەنی راسپێدراو بەپێی یاسا.

٤- هەڵسانی مۆڵەتپێدراو بە پابەندکردن و تواناداركردنی بریکارەکان بە کاراکردنی توێژاڵەکان تەنیا بەپێی سیستەمی بە دیکۆمێنتکردنی ئەلیکترۆنی دیاریکراو لەم ڕێنماییە.

٥- هەڵسانی مۆڵەتپێدراو بە پێشکەشکردنی زانیارییەکانی تایبەت بە بریکار و داواکارییەکانی پێدانی مۆڵەتی فەرمی بەلایەنە ئەمنییەکان وەکو (ناوی بازرگانی بریکارەکە، ناوی سیانی بریکار لەگەڵ ناوی دایکیان و دیکۆمێنتە سەلمێنەرەکان، ژمارەی تەلەفۆن، ژمارەی ئامێری کاراکردن لەگەڵ ژمارەی سیریاڵی ئامێرەکە –ئەگەر هەبێت-، ناونیشانی بریکار بەشێوەیەکی تێروتەسەل لەگەڵ شوێنی تانوپۆی– احداثیات - ی بریکار، ئیمەیڵی بریکارەکە، مۆری بریکار کە زانیارییەکانی (ناوی شوێنەکە و ناونیشان و ژمارەی تەلەفۆن) لەخۆ بگرێت،و دەبێت لەکاتی گۆڕین یان لەکارکەوتنی ئامێری کاراکردنەکە لایەنی ئەمنی ئاگاداربکرێتەوە.

٦- پابەندە بە تۆمارنەکردنی توێژاڵەکان لەسەر ئەو هاووڵاتییانەی کە تەمەنیان نەگەیشتۆتە تەمەنی یاسایی کە (١٨) ساڵ و هەروەها ئەوانەی شیانی یاساییان نییە.

٧- پابەندە بە پێدان و ئاگادارکردنەوەی لایەنی ئەمنی بە هۆی لینکێکی هونەری بۆ ئەوەی لایەنی ئەمنی بتوانێت بڕوانێتە گشت زانیارییەکانی مۆڵەتپێدراو تایبەت بە بەشداربووان لە چوارچێوەی ئەم ڕێنماییە وەکو (فرۆشتن و تۆمارکردنی توێژاڵەکان بەپێی بە دیکۆمێنتکردنی ئەلیکترۆنی و میکانیزمی هەڵسەنگاندنی گرێبەستەکان لە هەموو حاڵەتەکانی رەزامەندبوون و رەتکردنەوە و زانیارییەکانی بەشداربووان) بۆ گفتۆگۆکردنی میکانیزمەکانی جێبەجێکردن و ماوەی جێبەجێکردنەکەی لە نێوان لایەنی ئەمنی و مۆڵەتپێدراو بەئامادەبوونی مۆڵەتپێدەر.

٨- پابەندە بە ئاگادارکردنەوەی لایەنی ئەمنی پێش دوو هەفتە لە هەڵسانی بریکار لەکاتی گۆڕینی شوێنیان لە شوێنێکەوە بۆ شوێنێکی دیکە.

٩- بەرپرسیارە بەپێی ئەم ڕێنماییەو لەکاتی بەدەستنەهێنانی (بریکارەکان) مۆڵەتی لایەنی ئەمنی، مامەڵەکردنی مۆڵەتپێدراو قەدەغەدەکرێت لەگەڵ (بریکارەکان).

١٠- پابەندە بە بڵاوکردنەوەی ناوو ناونیشانی گشت بریکارەکان و بنکەکانی خزمەتگوزاری لەسەر پێگەئەلیکترۆنەکانیان و نوێکردنەوەیان بەبەردەوامی، سەرباری بڵاوکردنەوەی ریکلامی تایبەت بە میکانیزمی کاری بە دیکۆمێنتکردنی ئەلیکترۆنی تایبەت بە ڕێکخستنی گرێبەستی توێژاڵەکان.

١١- پابەندە بە پێدانی راپۆرتی تێروتەسەل هەموو مانگێک بە مۆڵەتپێدەرو لایەنی ئەمنی کە (ناوی گشت بریکارەکان لە عێراق و هەرێمی کوردستان و ناونیشانیان و هێلی پەیوەندیکردنی تایبەت) لەخۆ بگرێت و ئەم زانیارییانەش لەلایەن لایەنی ئەمنی دیاریدەکرێت.

١٢-پابەندە بە جێبەجێکردنی پابەندییەکانی دیکە کە لەم رێنماییەدا هاتووە.

دووەم: پابەندییەکانی بریکار

١- مەرجە لەسەر بریکار کە مۆڵەتی فرۆشتن بەدەستبهێنن لە لایەنی ئەمنی بۆ فرۆشتنی تویژاڵەکان بۆ پیادەکردنی فرۆشتن بەپێی رێککارەکانی هاتوو لەم رێنماییە و لایەنی ئەمنی مافی ئەوەی هەیە بە هەڵوەشاندنەوەی مۆڵەتەکەی لەکاتی سەرپێچیکردن لەلایەن بریکار.

٢- مەرجەکانی بەدەستهێنانی مۆڵەتی فرۆشتنی توێژاڵەکان لەلایەن بریکار:

أ- بەدەستخستنی ئامێرەکانی بەدیکۆمێنتکردنی ئەلیکترۆنی بۆ هەر مۆڵەتپێدراوێک.

ب-تۆمارکردنی لەلای مۆڵەتپێدراو.

ج- واژووکردنی گرێبەستێکی نووسینەکی نویّ لەلای لایەنی ئەمنی کە بەڵێن بدات بە پابەندبوونییان بەم رێنماییە و رێنماییە دەرچووەکان یان ئەوانەی لە داهاتوودا دەردەچن لەلایەن مۆڵەتپێدەر یان لایەنی ئەمنی بۆ فرۆشتن و مامەڵەپێکردنی توێژاڵەکان.

٣- دەبێت بریکار ، لایەنی ئەمنی ئەوناوچەیە نوێیە ئاگادار بکاتەوە لە کاتی گۆڕینی شوێنی کارکردنیان.

٤- پابەندبوونی بریکار بە کاراکردنی توێژاڵەکان بەپێی میکانیزم و رێککارەکانی هاتوو لەم رێنماییە و بەرپرسیاریەتی یاسایی هەڵدەگرن بەرامبەر هاوجووتی و یەکگرتنەوەی گرێبەستەکە لەگەڵ رێککارەکانی ئەم رێنماییە لە کاتی ماوەی ووردبینیکردن.

٥- نابێت بریکار گرێبەست بکات بۆ یەکێکی دیکە تەنیا بۆ خودی بەشداربوو نەبێت و نابێت کارا و گرێبەست بکرێت بە دیکۆمینتی کەسێکی دیکە تەنیا کەسی پەیوەندیدار نەبێت.

سێیەم: پابەندیە گشتییەکانی سەر لایەنی ئەمنی

١- پێدانی مۆڵەتی فرۆشتنی توێژاڵەکان، دەبێت مۆڵەتەکە یان رێگەپێدانەکە ئەم زانیارییانە لەخۆبگرێت (ناونیشانی وردی بریکارەکە و چوارچێوەی کارکردنی لە شوێنە جوگرافییەکەی – گوند، ناحیە، قەزا، قەزای ناوەند) واتا نابێت خاوەن مۆڵەت لە ناوچەیەکی دیاریکراو، کار بکات لە ناوچەیەکی دیکە بەڵام دەربارەی بریکارە سەرەکییەکان کە چوارچێوەی کارکردنیان فراوانترە لە ناوچەیەک یان پارێزگایەک، دەبێت چوارچێوەی کاریان بنووسن بۆ فرۆشتن و کاراکردنی توێژاڵەکان لەو ناوچە جوگرافییانەی کە کاری تێدا دەکەن کە لە مۆڵەتەکانیان دیاریکراوە.

٢- دیاریکردنی هەڵوێستی ئەمنی بریکارەکە.

٣- لایەنی ئەمنی، مۆڵەتی فرۆشتنی تویژاڵەکان دەدات بە گشت بریکارەکان لە کاتی بەجێگەیاندنی گشت مەرجەکانی هاتوو لەم مادەیە، ئەم مۆڵەتە بۆماوەیەک کەمتر نەبێت لە یەک ساڵ پێیان دەدەرێت و لەخۆوە نوێدەکرێتەوە لەلایەن لایەنی ئەمنی یان بۆ ماوەیەکی دیاریکراو کە دیاری دەکرێت لەلایەن لایەنی ئەمنی بە راوێژ لەگەڵ مۆڵەتپێدەر و بەپێی پێویستی ئەمنی.

٤- لایەنی ئەمنی مافی ئەوەی هەیە کە هەر کاتێک یان لە هەر حاڵەتێک داوا لە مۆڵەتپێدراو بکات بە راگرتنی مامەڵەکردن لەگەڵ هەر بریکارێک و هەڵوەشاندنەوەی مۆڵەتەکەی، و لەسەر مۆڵەتپێدراوە راستەوخۆ جێبەجێی بکات و ئاگادارکردنەوەی دەستەی CMC و لەگەڵ پێشکەش کردنی هۆکارەکانی راگرتنەکە لە لایەن لایەنی ئەمنی ئەگەر بکرێت.

٥- لایەنی ئەمنی هەڵدەستێت بە ئاگادارکردنەوەی مۆڵەتپێدراو بەشێوەی راپۆرتی فەرمی بەگشت سەرپێچییەکان و هەروەها مەودای پابەندبوونی مۆڵەتپێدراوەکان بەم رێنماییە (گەڵاڵەنامەیە).

چوارەم: تۆمارکردنی بەشداربوو و میکانیزمی بە بەڵگەکردنی ئەلیکترۆنی:

دوای ئەوەی بریکار مۆڵەتی پیادەکردنی فرۆشتنی تویژاڵەکان بەدەست دەهێنێت لەلای لایەنی ئەمنی بەپێی ماددەی سەرەوەی ئەم رێنماییە، تۆمارکردن دەبێت بەم شێوەیەی خوارەوە بێت:

١- دەربارەی تویژاڵی ئاسایی و داتایی، پێویستە بفرۆشێت بە هاووڵاتیانی عێراقی و بیانی (خاوەن نشینگە)، ئەم گرێبەستەی کە دێتەکایەوە لە ئەنجامی پرۆسەی بەدیکۆمێنتکردنی ئەلیکترۆنی، بەلانی کەم دەبێت ئەمانەی خوارەوەی تێدا بێت:

أ- ناو و لۆگۆی مۆڵەتپێدراو و ژمارەی تویژاڵەکە.

ب- زانیارییەکانی بریکار یان نوێنەری فرۆش (ناو و ژمارەی تەلەفۆنی) سەرباری رێکەوتی رێکخستنی گرێبەستەکە و ناونیشان و ناوی شوێنی فرۆشتنەکە (ناوە بازرگانییەکەی).

ج- داتاکانی بەشداربوو: تۆمارکردنی داتاکانی بەشداربوو لە گرێبەستەکە بەم شێوەیە:

- ناوی تەواو و مێژووی لەدایکبوون و ناوی دایکی بەشداربوو.
- زانیارییەکانی ناسنامەی باری شارستانی (ژمارەی ناسنامە، ژمارەی تۆمار، ژمارەی لاپەڕە) یان زانیارییەکانی کارتی نیشتیمانی (ژمارەی نیشتیمانی-ژمارەی ناساندن) یان زانیارییەکانی مۆڵەتی شوفێری یان زانیارییەکانی پاسەپۆرت، کە لایەنی ئەمنی هەڵدەستێت بە دیاریکردنی ئەو خانانەی کە پێویستە بە زانیارییەکان پڕبکرێنەوە لە گرێبەستەکە.
- ناونیشانی بەشداربوو: ناونیشانی بە تەواوەتی (گەڕەک، کۆڵان، ماڵ)، ئەگەر بەشدابوو دانیشتووی لادێیەکان بوو ئەوا نزیکترین خاڵی ناسراو دیاریدەکرێت.
- ئیمێڵی بەشداربوو (ئەگەر هەبوو).
- د- بەدیکۆمێنتکردنی دیکۆمێنتەکانی بەشداربوو:
- (ناسنامەی باری شارستانی یان کارتی نیشتیمانی یان مۆڵەتی لێخوڕین یان پاسەپۆرت) بە هەر دوو ڕووی رەنگاورەنگ.
- کارتی زانیاری یان فورمی خۆراک.

هـ- وێنەی بەشداربوو: پێویستە بەشێوەیەکی زیندوو و ڕەنگاوڕەنگ وەربگیرێت و پێویستە زۆر ڕوون بێت.

و- پەنجەمۆری بەشداربوو: پێویستە بەشێوەی دیجیتاڵی بێت و بەشێوەی وێنەیی نەبێت:

- پەنجەمۆری ئەلیکترۆنی بەم ڕێگایە وەردەگیرێت: (پەنجەمۆری ئەلیکترۆنی دەبێت تۆماربکرێت لە ڕێگای سووڕانی پەنجەکان بۆ ئەوەی گشت هێڵە هێلکارییەکانی هەر پەنجەیەک دەربچێت).
- مۆڵەتپێدراو پابەندە بە پەیڕەوکردنی پەنجەمۆری ئەلیکترۆنی .
- پەنجەمۆری پەنجەی گەورەی دەستە چەپ وەردەگیرێت، ئەگەر نەتوانرا وەربگیرێت، ئەوا پەنجە مۆری دەستەراست وەردەگیرێت، ئەگەر نەتواندرا ئەویش وەربگیرێت ئەوا پەنجەمۆری پەنجەی شەهادەی دەستە چەپ (سبابة) وەردەگیریت و ئەگەر نەتواندرا ئەوا پەنجەمۆری پەنجەی شەهادەی دەستە راست وەردەگیرێت و .... هتد.
- مۆڵەتپێدراو بەرپرسیارە لە وشیارکردنەوەی نوێنەرانی فرۆش و بریکارەکان بە وەرگرتنی پەنجەمۆری سەرەوە سەرباری هەڵسانیان بە بەکارهێنانی ئامێرەکان بۆ وەرگرتنی پەنجەمۆر بە شێوەیەکی تەواو.

ز- دیکۆمێنتی نشینگەی بەرکار (کەسی ئاوارەو نیشتەجێ).

٢- دەربارەی توێژاڵی سەردانیکەران پێویستە تەنیا بفرۆشرێتە بیانییەکان نەک عێراقییەکان، گرێبەستەکەش لە پرۆسەی بەدیکۆمێنتکردنی ئەلیکترۆنی پێویستە بەلانی کەم ئەمانەی خوارەوە لە خۆبگرێت:

أ- هەمان زانیارییەکانی هاتوو لە بڕگەی (١/أ، ب، ج، ح)ی سەرەوە.

ب- زانیارییەکانی بەشداربوو: تۆمارکردنی زانیارییەکانی بەشداربوو لە گرێبەستەکە بەم شێوەیە دەبێت:

- ناو و مێژووی لەدایکبوونی بەشداربوو، (ناوی دایکیشی ئەگەر تواندرا).
- زانیارییەکانی پاسەپۆرت (ژمارەی پاسەپۆرت، ڕەگەزنامەی بەشداربوو)
- ناونیشانی بەشداربوو: شوێنی نیشتەجێبوونی یان نزیکترین خاڵ لە شوێنی نیشتەجێبوونی لە عێراق و هەرێمی کوردستان.

ج- بەدیکۆمێنتکردنی دیکۆمێنتەکانی بەشداربوو:

- پاسەپۆرت (ڕەنگاوڕەنگ)
- کارتی نشینگە یان ڤیزەی هاتنەژوورەوە (ڕەنگاوڕەنگ) دەربارەی ئەوانەی بەشێوەیەکی کاتی لە عێراق و هەرێمی کوردستان کار دەکەن.

د- ماوەی کاراکردنی توێژاڵەکانی سەردانیکەران بۆ ماوەی (١٥) ڕۆژە و دەکرێت نوێ بکرێتەوە بۆ یەک جار و بەهەمان ماوە.

هـ- مۆڵەتپێدراو دەتوانێت لە هەمانکاتدا تەنیا (٤) تویژاڵ بفرۆشێت بە یەک بەشداربوو (سەردانیکەر) بەمەرجێک هەر تویژاڵێک بە گرێبەستێکی سەربەخۆ تۆمار بکرێت، رێگا نادرێت رێگەپێدراو لە (٤) تویژاڵ زیاتر تۆمار بکات لە سیستەمەکانی لەسەر ناوی یەک بەشداربوو تەنیا لە دوای کۆتاییهاتنی ماوەی کاراکردن و دووبارە پێدانەوە.

٣- دەربارەی ئەو تویژاڵانەی دەفرۆشرێت بە کۆچبەران و پەنابەران، مۆڵەتپێدراو پابەند دەبێت بە تۆمارکردن بەپێی بەدیکۆمێنتکردنی ئەلیکترۆنی بەم شێوەیەی خوارەوە:

أ- دیکۆمێنتی UN (ماوە بەسەرنەچوو).

ب- دیکۆمێنتی خیوەتگا (ماوە بەسەرنەچوو).

ج- ناسنامە یان دیکۆمێنتی نشینگە کە دەردەچێت لە هەردوو وەزارەتی ناوخۆی فیدراڵ و وەزارەتی ناوخۆی هەرێمی کوردستان.

د- لەکاتی هەبوونی دیکۆمێنتەکانی پەنابەر پێویستی بە (پاسەپۆرت + دیکۆمێنتی نشینگەی ماوەبەسەرنەچوو) هەیە، دەربارەی عێراقییان پێویستی بە (بەڵگەنامەی سەلمێنەر) دەبێت.

٤- رێکەوتی کاراکردنی تویژاڵەکان بە هەموو جۆرەکانیەوە دادەندرێت بە رێکەوتی کڕین و رێکخستنی گرێبەستەکە نەک رێککەوتی یەکەم گفتوگۆی تەلەفۆنی نێوان هەر رێککارێکی دیکە کە بەشداربوو ئەنجامیدەدات.

٥- رێگا دەدرێت بە رێگەپێدراو بە فرۆشتنی تەنیا (٧) تویژاڵی ئاسایی بۆ یەک بەشداربوو بەمەرجێک هەر تویژاڵێک بە گرێبەستێکی سەربەخۆ تۆمار بکرێت، نابێت زیاتر لە (٧) تویژاڵی ئاسایی تۆماربکات (کارا + ناکارا) لە سیستەمەکانی بۆ یەک بەشداربوو سەرباری فرۆشتنی (٣) تویژاڵی (داتا) زیاتر نەبێت بە هەمان بەشداربوو و گرێبەستی جیاواز.

٦- دەربارەی ئەو تویژاڵانەی کە بە شێوەی کۆ (جملة) دەفرۆشرێن بە دەزگا و کۆمپانیاکان لە (١٠ تاکو ٢٤٩) تویژاڵ (ئاسایی و داتا)، پێویستە رێگەپێدراو پابەند بێت بەم رێککارانەی خوارەوە:

أ. گرێبەستی کڕین رێکدەخرێت بە ناوی راسپێردراو (مخول) و بەپێی دەقنووسکراو لە مادەی (سێیەم/ چوارەم: **تۆمارکردنی بەشداربوو و میکانیزمی بە بەڵگەکردنی ئەلیکترۆنی**) ئەم رێنماییە سەرباری بەڵێننامە و نووسراوی راسپاردن و زنجیرەی ژمارە فرۆشراوەکان.

ب. پێدانی بەراییەکانی دەزگاکە بە لایەنی ئەمنی (ناوی بەڕێوەبەری جێبەجێکار + بەڵگەنامە سەلمێنەرەکان + ناوی راسپێردراو + ناونیشان+ نووسراوی راسپاردن).

٧- دەربارەی ئەو تویژاڵانەی کە بە شێوەی کۆ (جملة) دەفرۆشرێن بە دەزگا و کۆمپانیاکان لە (٢٥٠ و زیاتر) تویژاڵ (ئاسایی و داتا)، پێویستە رێگەپێدراو پابەند بێت بەم رێککارانەی خوارەوە:

أ- وەرگرتنی رەزامەندی لایەنی ئەمنی پێش فرۆشتنی بە دەزگا یان کۆمپانیاکە.

ب- پێدانی بەرابیەکانی دەزگاکە بە لایەنی ئەمنی (ناوی بەڕێوەبەری جێبەجێکار + بەڵگەنامە سەلمێنەرەکان + ناوی راسپێردراو + ناونیشان+ نووسراوی راسپاردن)
ج- پێدانی بەرابیەکانی کەسی راسپێردراو بە لایەنی ئەمنی، دەربارەی دامودەزگاکانی حکومەت.
د- لەکاتی گۆڕانی ناوی راسپێردراو یان بەڕێوەبەری کۆمپانیا، پێویستە مۆڵەتپێدراو ئاگاداری لایەنی ئەمنی بکاتەوە بەشێوەیەکی فەرمی.
هـ- پێدانی خشتەی زانیاری (لیست) بەلایەنی ئەمنی کە زنجیرەژمارەکانی تویژاڵەکانی کە دابین کراوە بۆ دەزگاکە لەخۆبگرێت.
و- مۆڵەتپێدراو دەستەبەری ئەوە دەکات کە مەرجێک لە گرێبەستەکە دابنێت کە لەگەڵ دەزگاکە ئەنجامیدەدات بۆ بەدەستهێنانی تویژاڵەکانی تەلەفۆن و بە دەق بنووسرێت (دەزگاکە یان کۆمپانیاکە دەستەبەری (یتکفل) دەکات بە پێدانی ناوی فەرمانبەران و ئەو ژمارەمۆبایلانەی بۆیان تەرخانکراوە بە شێوەی (لیست)، بەلایەنی ئەمنی.
ز- مۆڵەتپێدراو دەستەبەری ئەوە دەکات بە تەرخانکردنی تیمێک بۆ ناردنیان بۆ بارەگای دەزگاکە یان کۆمپانیاکە بۆ تۆمارکردنی تویژاڵەکان بەپێی میکانیزمی بەدیکۆمێنتکردنی ئەلیکترۆنی و بەشێوەی سالانە.
٨- دەربارەی هێلەکانی دەزگاکان یان کۆمپانیاکان، کاتی خایاندنی کاراکردنی تویژاڵەکە بەلانی کەم تەنیا یەک کاتژمێرە راستەوخۆ دوای رێکخستنی گرێبەستەکە دەبێت، و نابێت تویژاڵەکە کارابکرێت بەر لە رێکخستنی گرێبەستەکە، یان بەپێی داواکاری ئەو دەزگایەی کە گرێبەستی لەگەڵدا دەکات.
٩- دەبێت کاراکردنی خزمەتگوزارییەکە بۆ بەشداربوو مەرجدار بێت بە گرێبەستکردنی راستەوخۆ (گرێبەستکردنی راستەوخۆ لە نێوان مۆڵەتپێدراو و بەشداربوو) لەکاتی فرۆشتنی راستەوخۆ بۆ بەشداربوو، و لە کاتی فرۆشتنیان بە دەزگاکان یان کۆمپانیاکان لە رێگای نووسراوی راسپاردن دەبێت.
١٠- رێکخستنی گرێبەستی تایبەت بە فرۆشتنی تویژاڵە بەکارهاتووەکان لە ئامێرە تایبەتییەکانی خزمەتگوزارییەکان MII-FI و داتا و خزمەتگوزارییەکانی دیکەی هاوشێوە کە پێویستی بە تویژاڵ هەیە بۆ کارپێکردنی، بەپێی هاتووە لە ماددەی (سێیەم / چوارەم: **تۆمارکردنی بەشداربوو و میکانیزمی بە بەڵگەکردنی ئەلیکترۆنی**) ئەم رێنماییە و دەچێتە ژێرباری مەرج و رێککارەکانی هاتوو لەم رێنماییە.
١١- پێویستە لەسەر گشت بریکارەکان لەکاتی گرێبەستکردن پێویستە بە ئامادەبوونی خودی کەسی بەشداربوو بێت و بەرپرسیاری یاسایی تەواو هەڵدەگرن بەرامبەر وەرگرتنی پەنجە مۆر و وێنەی زیندوو و زانیارییەکان و دیکۆمێنتەکانی بەشداربوو بۆ هەمان کڕیار و دەچێتە ژێرباری یاسا لەبەرامبەر لایەنە ئەمنی و یاساییەکان لە وڵات لەکاتی روودان و سەلماندنی سەرپێچی پێش کۆتاییهاتنی ماوەی وردبینیکردن کە هاتووە لەم رێنماییە.

١٢- میکانیزمی ڕادەستکردنی گرێبەستەکە بە بەشداربوو:
أ- مۆڵەتپێدراو پابەند دەبێت وێنەیەکی ڕەنگاورەنگ و پەسەندکراو لە گرێبەستی ئەنجامدراو بەهۆی پرۆسەی بەدیکۆمێنتکردنی ئەلیکترۆنی بەشێوەی کڕینی ڕاستەوخۆ لە بریکار ، ڕادەستی بەشداربوو بکات یان ناردنی بەهۆی ئیمەیڵی ئەلیکترۆنی(ئەگەر هەبوو)، کە تێیدا گشت زانیارییەکانی (بریکار ، مۆری تایبەت بە کۆمپانیاکە) لەخۆبگرێت.
ب- لەکاتێکدا نەتواندرا وێنەیەک لە گرێبەستەکە بەشێوەی ڕاستەوخۆ ڕادەستی بەشداربوو بکرێت، ئەوا لەسەر مۆڵەتپێدراوە پسوولەیەکی ڕادەستکردنی ڕەنگاورەنگ کە لۆگۆی کۆمپانیاکەی لەسەر بێت ڕادەستی بەشداربوو بکات و ئەمانەی خوارەوەی تێدا بێت:
- ژمارەی توێژاڵەکە، ناوی سیانی و واژۆی بەشداربوو، ژمارەی ناسنامەی بەشداربوو.
- ناوی نوێنەری فرۆشەکان (مندوب المبیعات) یان بریکاری ڕێگەپێدراو
- ناو و واژوو و مۆری بریکار یان ناوی نوێنەری فرۆشەکان.
- ڕێکەوتی فرۆشتنی توێژاڵەکە.
- مۆڵەتپێدراو بەڵێندەدات بە ئاسانکاریکردن گشت ڕێوشوێنەکانی پێویست بۆئەوەی بەشداربوو وێنەیەکی ڕەنگاوڕەنگ و پەسەنکراوی گرێبەستەکە بەدەستبهێنێت، بەپێی ئەوەی کە دیاریکراوە لەسەرەوە لەکاتی سەردانیکردنی یەکێک لە بنکە سەرەکییەکان.
ج- مۆڵەتپێدراو پابەند دەبێت بە ڕادەستکردنی وێنەیەکی پەسەندکراوی گرێبەستە بە بەشداربوو لە یەکێک لە بنکە سەرەکییەکان پاش ماوەیەک کە لە ١٠ ڕۆژ تێپەڕ نەکات لە ڕێکەوتی کڕینی توێژاڵەکە.
د- لە هەموو حاڵەتەکان، پسوولەی ڕادەستکردن جێگرەوەی گرێبەستەکە نییە و دەبێت بەشداربوو ئاگادار بکرێتەوە لەم بابەتە.
هـ- مۆڵەتپێدراو تەواو پابەند دەبێت بە پێدانی (گرێبەستی ئەنجامدراو بەهۆی پرۆسەی بە دیکۆمێنتکردنی ئەلیکترۆنی لە دوای کاراکردنی توێژاڵەکە بەشێوەیەکی ڕوون و ڕەنگاوڕەنگ و پەسەندکراو لەلایەن کۆمپانیاکە) بە لایەنە دادوەرییەکان لەکاتی داواکردنی، کە تێیدا گشت زانیاریی و داتاکانی هاتوو لەم ڕێنماییە لەخۆبگرێت، بە پێچەوانەوە کۆمپانیاکە بەرپرسیار دەبێت لەبەردەم لایەنە تایبەتمەندەکان، دەربارەی گریبەستە ڕەتکراوەکان لەلایەن مۆڵەتپێدراو پێویستە بدرێتە لایەنە ئەمنییەکان یان لایەنە دادوەرییەکان لەگەڵ ئاگادارکردنەوەیان بە ڕەتکردنەوەی گرێبەستەکە بەهۆی سەرپێچیکردن لە ڕێککارەکانی ئەم ڕێنماییە و ئاشکرا کردنی هۆکاری ڕەتکردنەوەکە (ئەگەر تواندرا).
١٣- لەگشت حاڵەتەکان نابێت بریکار هەڵبستێت بە کاراکردنی هەر توێژاڵێک لە ڕێگەی ئامێرەکانی بەدیکۆمێنتکردنی ئەلیکترۆنی تایبەت بە بریکارێکی دیکە، لەسەر مۆڵەتپێدراوە پابەندبێت بە تەرخانکردنی ناوی بەکارهێنەر و وشەی تێپەڕی جیاواز و دیاریکردنی ژمارەی تەلەفۆنی بریکار، سەرباری هەڵنەگرتنی زانیارییەکان یان دیکۆمێنتەکانی هەر بەشدار بوویەک لەلایەن بریکار لە دوای ناردنی گرێبەستەکە بۆ مۆڵەتپێدراو.

١٤- مۆڵەتپێدراو پابەندە لە ڕێگای مۆڵەتپێدەرەوە بە پێشکەشکردنی راپۆرتێکی مانگانە (پاش ١٠ رۆژ لە کۆتایی هەر مانگێک) بە لایەنی ئەمنی و بەشێوەیەکی فەرمی کە تێیدا گشت ژمارە فرۆشراوەکان و گرێبەستە ئەلیکترۆنەکانیان لەخۆبگرێت بە شێوەیەیکی تێروتەسەل، سەرباری گرێبەستە رەتکراوەکان.

ماددەی (٤): رێککارەکانی تۆمارکردن و مەرجەکان و هەڵوەشانەوەی بریکار

یەکەم: رێککارەکانی تۆمارکردنی بریکار بەم شێوەیەی خوارەوە دەبێت:

١- پێشکەشکردنی داواکارییەک بۆ وەزارەتی ناوخۆ/بەڕێوەبەرایەتی گشتی دیوان/ب.کۆمپانیا ئەمنییەکان و مۆڵەتپێدان و ئەم دیکۆمێنتانە لە لەخۆبگرێت و هاوپێچ بکرێت:

أ- نووسراوێکی فەرمی لەلایەن مۆڵەتپێدراو کە بیسەلمێنی کە بە فەرمی رێگەپێدراوە بە فرۆشتنی توێژاڵی سیم، هاوپێچی داواکاری بڕگە/١ی سەرەوە بکرێت.

ب- بەڵگەنامە سەلمێنەرەکان (کارتی زانیاری، کارتی نیشتیمانی یان ناسنامەی باری شارستانی و رەگەزنامەی عێراقی و هەر دیکۆمێنتێکی سەلمێنەری دیکە) هاوپێچی داواکاری بڕگە(١)ی سەرەوە بکرێت.

٢- نوێکردنەوەی ساڵانەی رێگەپێدان بەپێی خاڵی (١)ی سەرەوە دەبێت.

دووەم: مەرجەکان بوون بە بریکار

١- هەڵگری رەگەزنامەی عێراقی بێت و لە دایک و باوکێکی عێراقی بێت و دانیشتووی هەرێمی کوردستان بێت بەپێی بەڵگەنامەی کارتی زانیاری.

٢- تەمەنی کەمتر نەبێت لە (١٨) ساڵ لە کاتی داواکاری بوون بە بریکار.

٣- خاوەن خووڕەوشت و هەڵسوکەوتی بەرزو باش بێت.

٤- تاوانبار نەکرابێت بە هیچ تاوان و کەتنێک و حوکم نەدرا بێت بەپێشکەش کردنی بەڵگەنامەی (عدم محكومیه) لە بەرێوەبەرایەتی بەڵگەکانی تاوان.

سێیەم: هەڵوەشاندنەوەی رێگەپێدانی بریکار

١- وازهێنانی بە ئارەزووی خۆی لە رێگای پێشکەش کردنی داواکارییەک بۆ وەزارەتی ناوخۆ.

٢- کۆچی دوایی کردنی یان نەخۆشکەوتنی کە کە بە هۆیەوە نەتوانێت کارەکانی جێبەجێ بکات بەپێی ڕاپۆرتی پزیشکی.

٣-بەجێ هێشتنی کارەکەی بەبێ هیچ هۆیەک بۆ ماوەی (٣٠) ڕۆژی بەردەوام .

٤- پابەندکردنی بە وازهێنانی کارەکەی بەم هۆکارانەی خوارەوە:

أ- مانەوەی لەکارەکەی زیان بە بەرژەوەندی گشتی بگەیەنێت بەپێی لێکۆڵینەوە و بەڵگەی پێویست.

ب- دەرچوونی حوکمێک بەرامبەری لە بەرامبەر ئەنجامدانی تاوانێکی ئابرووبەر .

ج- پابەندنەبوون بە رێککارەکانی هاتوو لەم رێنماییە.

ماددەی (٥): لیژنەی بەدواداچوونی جێبەجێکردنی ئەم رێنمایيە

١- پێکهێنانی لیژنەیەکی بەدواداچوون لە هەر ناحیە و قەزایەک و چەند لیژنەیەک لە پارێزگان و ئیدارە سەربەخۆکانی هەرێم لە نوێنەرانی (پۆلیس و ئاسایش و نوێنەری وەزارەتی گواستنەوە گەیاندن لە یەکەی کارگێری، ئەگەر نوێنەری وەزارەتی گواستنەوەو گەیاندن لە یەکە کارگێڕییەکە نەبوو ئەوا نوێنەرێکی یەکە کارگێڕییەکە دادەندرێت) بۆ بەدواداچوونی جێبەجێکردنی ئەم رێنماییە و وابەستەی (سەربە) ئاسایش دەبن.

٢- دەسەڵات و ئەرک و پابەندییەکانی ئەم لیژنانە بەپێی دەقنووسکراو لەم رێنماییە دەبێت.

٣- دابینکردنی هەر پێداویستییەک لە هەبووەکان و میلاک بۆ ئەم لیژنە بەردەوامە لەلایەن وەزارەتی ناوخۆ و دەزگای ئاسایشی هەرێم بۆ جێبەجێکردنی ئەم رێنماییە بەپێی پێویستی لیژنەکان

٤- پێویستە لەسەر مۆڵەتپێدراو لیستێکی (هەروەها ئەپدەیتکراو) بەناو و ناونیشان و ژمارە مۆبایلی گشت بریکار کە رێگەپێدراون بە فرۆشتنی توێژاڵەکان بە هەموو جۆرەکانییەوە بدات بە لیژنەی بڕگە ١ی سەرەوە لە هەر یەکەیەکی کارگێڕی، هەروەها لەکاتی نوێکردنەوەی لیستەکان بەبەردەوامی وپێدانیان.

٥- کاری ئەم لیژنەیە بریتییە لە بەدواداچوون و پشکنینی هەر شوێنێکی کڕین و فرۆشتنی توێژاڵی لێدەکرێت بە رێگەپێدراوان و رێگەپێنەدراوانی فرۆشتنی توێژاڵی سیم.

٦- لیژنە بۆی هەیە بە هەڵوەشاندنەوەی هەر بریکارێک و رێگەپێدراوێک یان داخستنییان کە سەرپێچی ئەم رێنماییە بکات بۆ ماوەی هەفتەیەک و لەکاتی دووبارەکردنەوەی لە ماوەی (٣) مانگ، بۆ ماوەی (١)مانگ دادەخرێت و پێبژاردن پێ دەکرێت بە پێی پێبژاردنەکانی هاتوو لەم رێنماییە و تا سەرپێچییەکان چارەسەر نەکات رێگای پێنادرێت دەست بەکار بکاتەوە.

٧- لیژنە بۆی هەیە بە داخستنی هەر شوێنێک کە رێگەپێدراو نەبێت بە فرۆشتنی توێژاڵەکان و دەستبەسەرداگرتنی گشت کەلوپەلەکانی تۆمارکردن و شوێنەکە.

٨- لیژنە بۆی هەیە بە رەوانەکردنی سەرپێچیکاران لەکاتی تۆمارکردنی توێژاڵەکان بە دیکۆمێنتی ساختە یان کەسێکی دیکە لە جیاتی بەشداربوویەکی دیکە بۆ دادگای تایبەتمەند.

ماددەی (٦): ئەحکامە داراییەکان

یەکەم: رسومات

١- بڕی (رسومات)ی (٥٠٠,٠٠٠) پێنج سەد هەزار دینار بەرامبەر تۆمارکردن و رێگەپێدانی هەر بریکارێک لە وەزارەتی ناوخۆ وەردەگیرێت.

٢- بڕی (رسومات)ی (٤٠٠,٠٠٠) چوارسەد هەزار دینار بەرامبەر نوێکردنەوەی ساڵانەی تۆمارکردن و رێگەپێدانی هەر بریکارێک لە وەزارەتی ناوخۆ.

دووەم: پێبژاردنەکان (غرامات)

پێبژاردنــی بریکــار بە بــڕی (٣,٠٠٠,٠٠٠) ســێ ملیــۆن دینــاری عێراقــی بــۆ هەر تویژاڵێــک لەکــاتی پابەندنەبوونیان بە جێبەجێکردنی ماددەکانی ئەم ڕێنماییە.

سێیەم: ئەو رسومات و پێبژاردنانەی برگە(یەکەم و دووەم)ی سەرەوە دەخرێتە سەر ئەژمێرێکی بانکی تایبەت بە ناوی وەزارەتی ناوخۆ و بەم شێوەیە خەرج دەکرێت:

أ- (١٠٪) بۆ سەرۆک و ئەندامانی لیژنەکان کە لە لایەن وەزیری ناوخۆ خەرج دەکرێت.

ب- (١٠٪) بۆ وەزارەتی گواستنەوە گەیاندن لە لایەن وەزیری گواستنەوە و گەیاندن خەرج دەکرێت.

ج- (٣٠ ٪) بۆ وەزارەتی ناوخۆ کە لە لایەن وەزیری نـاوخۆ بـۆ پەرەپێـدانی فەرمانگەکـانی وەزارەتـی ناوخۆ خەرج دەکرێت.

د- (٥٠٪) بۆ وەزارەتی دارایی و ئابووری.

ئەحکامە کۆتاییەکان

ماددەی (٧):

یەکەم: بەهــیچ شــێوەیەک نابێــت تــوێژاڵی ســیمی ئەلیکترۆنــی بفرۆشــێت تەنیــا لەلایەن بریکــار و ڕێگەپێدراو لەلایەن مۆلەتپێدراو.

دووەم: راگرتنــی گشــت تــوێژاڵە کــارکراوو کــارانەکراو کە لە بازاڕەکــان دەفرۆشــرێن بەبــێ هەبــوونی ڕێگەپێدان بە فرۆشنیان لەلایەن مۆڵەتپێدراو.

سێیەم: مــاوەی (٦٠) شەســت ڕۆژ دەدرێــت بەو هاوڵاتیــانەی کە توێژاڵەکانیــان بە نــاوی خۆیــان نــیە سەردانی بنکەکانی تۆمارکردن بـکەن بـۆ تۆمـارکردنی بە نـاوی خۆیـان و دوای تێپەربـوونی ئەو ماوەیە خزمەتگوزارییەکان ڕادەگیرێت.

ماددەی (٨):

ئەم ڕێنمــاییە لە ڕۆژی دەرچــوونییەوە کــاری پێــدەکرێت و لە ڕۆژنــامەی (وەقــایعی کوردســتان) بڵاو دەکرێتەوە

ڕێبەر ئەحمەد
وەزیری ناوخۆ

وەزارەتی خوێندنی باڵاو توێژینەوەی زانستی

ژمارە : ١٤٨٨٣ لە ٢٠٢١/١٠/٦

پاڵپشت بە حوکمی ماددەی (١٢) لە پەیڕەوی پێدانی مۆڵەتی خوێندن لە هەرێمی کوردستان – عێراق ژمارە (١١)ی ساڵی ٢٠٢١ ، بڕیاردرا بە دەرکردنی ئەم ڕێنماییە:

ڕێنمایی ژمارە (٥)ی ساڵی ٢٠٢١

ڕێنمایی پێدانی مۆڵەتی خوێندن لە هەرێمی کوردستان – عێراق

ماددەی (١): وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی/ فەرمانگەی خوێندن و پلاندانان و بەدواداچوون بە هەماهەنگی فەرمانگە پەیوەندیدارەکانی وەزارەت ساڵانە لە سەرەتای مانگی ئەیلول ئەم زانیارییانەی خوارەوە ئامادە دەکات و دەینێرێت بۆ سەرجەم وەزارەتەکان و لایەنەکانی نەبەستراو بە وەزارەت و لە ماڵپەڕی فەرمی وەزارەت بڵاوی دەکاتەوە:

یەکەم: لیستی ئەو پسپۆرییانە و ژمارەی کورسییەکان کە لە زانکۆکانی هەرێمی کوردستان دەستەبەرن بۆ خوێندنی دبلۆمی باڵا و ماستەر و دکتۆرا، کە لەلایەن فەرمانگەی توێژینەوە و پەرەپێدان ئامادە دەکرێت.

دووەم: لیستی زانکۆ و دامەزراوەکانی خوێندنی باڵا لە دەرەوەی وڵات کە لەلایەن وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی باوەڕپێکراون، لەگەڵ لیستی ئەو سکۆلەر شیپانەی زانکۆکانی دەرەوەی وڵات ئەگەر بەردەست بوون.

سێیەم: ڕێنماییەکانی یەکسانکردنی بڕوانامەکان.

چوارەم: پەیڕە و ڕێنماییەکانی پێدانی مۆڵەتی خوێندن.

ماددەی (٢):

یەکەم: سەرجەم وەزارەت و لایەنەکانی نەبەستراو بە وەزارەت بەپێی فۆرمی ژمارە (١)ی هاوپێچ لەگەڵ ئەم ڕێنماییە پێداویستییەکانی خۆیان لە (پسپۆری، ژمارەی کورسییەکانی خوێندن، جۆری بڕوانامە، و بابەتی توێژینەوەی ماستەرنامە و تێزی دکتۆرا) دەنێرن بۆ وەزارەتی پلاندانان، دواکات بۆ وەرگرتنی پێداویستییەکان بریتییە لە کۆتایی مانگی (کانونی یەکەم)ی هەموو ساڵێک دەبێت.

دووەم: وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی لەگەڵ وەزارەتی پلاندانان، ساڵانە پلانێکی ناوەندی بۆ ژمارەی کورسییەکانی خوێندن و پسپۆرییەکان و جۆری بڕوانامەکان بۆ سەرجەم وەزارەتەکان و لایەنەکانی نەبەستراو بە وەزارەت ئامادە دەکەن، نابێت لە دەرەوەی ئەم پلانە مۆڵەتی خوێندن بدرێت، جگە لەو زەمالە فەرمییانەی کە لەلایەن وڵاتان و زانکۆ و دامەزراوەکانی خوێندنی باڵا لە دەرەوەی هەرێم دەبەخشرێن و وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی ڕایاندەگەیەنێت، یان ئەو زەمالە فەرمییانەی کە لەلایەن وڵاتان و زانکۆ و دامەزراوەکانی خوێندنی باڵا لە دەرەوەی هەرێم دەبەخشرێن یان ڕادەگەیەنرێن، و باوەڕپێکراون لەلایەن وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی.

سێیەم: ئەو پلانەی کە لە بڕگەی (دووەم)ی ئەم ماددەیە ئاماژەی پێکراوە، لە ماوەیەک کە ساڵانە لە کۆتایی مانگی (ئادار) تێپەڕ نەکات، سەرجەم وەزارەت و لایەنەکانی نەبەستراو بە وەزارەتی لێ ئاگادار دەکرێتەوە.

چوارەم: بۆ خوێندنی دەرەوەی وڵات، وەزارەتی پلاندانان ناو و ژمارەی ئەو فەرمانبەرانە دەداتە وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی کە لە پێشبڕکێی بەدەستهێنانی مۆڵەتی خوێندندا سەرکەوتوو بوون، لە ماوەیەکدا کە ساڵانە لە کۆتایی مانگی (حوزەیران) تێپەڕنەکات، بۆ ئەوەی وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی دۆسیێی خوێندنیان بۆ بکاتەوە و لایەنە پەیوەندیدارەکانیش ڕێکاری پێدانی مۆڵەتی خوێندنیان بۆ ئەنجام بدەن بەپێی ئەم ڕێنماییە.

پێنجەم: بۆ خوێندن لە ناوەوەی وڵات، تەنها پێدانی لارینەبوونی لایەنی پەیوەندیدار پێویستە بۆ بەشداریکردن لە پێشبڕکێی وەرگرتن لە چوارچێوەی پلانی پەسەندکراو و ئەگەر لەحاڵەتێکدا زیاتر لە کاندیدێک لە پێشبڕکێی وەرگرتن دەرچوو ئەوا بەپێی ڕیزبەندی خاڵی بەدەستهاتوو لە پێشبڕکێی وەرگرتن کە لە زانکۆکان ئەنجام ئەدرێت، تەنها ئەوانە مۆڵەتی خوێندنیان پێ دەدرێت کە دەکەونە چوارچێوەی پلانی پەسەندکراو و ئەوانیتر مۆڵەتەیان پێ نادرێت.

ماددەی (٣):

یەکەم: بەفەرمانی وەزیری پەیوەندیدار یان سەرۆکی لایەنی نەبەستراو بەوەزارەت، لیژنەیەکی ناوەندی بەناوی (لیژنەی مۆڵەتی خوێندن) پێک دێت، بەسەرۆکایەتی فەرمانبەرێک کە پلەکەی لە بەڕیوەبەری گشتی کەمتر نەبێت یان ئەوانەی هاوتای ئەو پلەیەن لەو دەستە و دەزگایانەی کە بەڕێوەبەری گشتییان نیە، لەگەڵ دوو ئەندام کە پلەی وەزیفییان لە بەڕێوەبەر یان هاوتای ئەو پلەیە کەمتر نەبێت و یەکێکییان بەلایەنی کەم هەڵگری بڕوانامەی بەکالۆریۆس بێت لە بواری یاسا، جگە لە وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی کە پێویستە سەرجەم سەرۆک و ئەندامانی لیژنەکە پلەیان لە بەڕێوەبەری گشتی کەمتر نەبێت.

دووەم: ئەو لیژنەیەی لە بڕگەی (یەکەم)ی ئەم ماددەیە ئاماژەی پێکراوە، ووردبینی ئەو داواکارییانە دەکات کە لەلایەن فەرمانبەرانی لایەنە پەیوەندیدارەکان بۆ مۆڵەتی خوێندن لە ناوەوە و دەرەوەی وڵات پێشکەش دەکرێن، لەگەڵ دڵنیابوون لە هەبوونی ئەو مەرجانەی کە لە پەیڕەوی پێدانی مۆڵەتی خوێندن لە هەرێمی کوردستان-عێراق ژمارە (١١)ی ساڵی ٢٠٢١ و ئەم ڕێنماییە دیاری کراون بە ڕەچاوکردنی ئەو پێوەرانەی کە لە ماددەی (٥)ی ئەم ڕێنماییە هاتووە، دواتر ئەم لیژنەیە ڕاسپاردەکانی بە کۆنووسێک بۆ وەزیری پەیوەندیدار یان سەرۆکی لایەنی نەبەستراو بەوەزارەت بەرزدەکاتەوە بەمەبەستی پەسەندکردنی.

سێیەم: بە فەرمانی وەزیری خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی لیژنەیەکی هاوبەش لە نێوان وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی و وەزارەتی پلاندانان پێکدەهێنرێت، بەسەرۆکایەتی فەرمانبەرێک لە وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی کە پلەکەی لە بەڕێوەبەری گشتی کەمتر نەبێت، بۆ ووردبینیکردنی ئەو تانانەی کەلەسەر ئەنجامی پەسەندکراوی بڕگەی (دووەم)ی ئەم ماددەیە پێشکەش دەکرێن.

ماددەی (٤): وەزیری پەیوەندیدار یان سەرۆکی لایەنی نەبەستراو بەوەزارەت مۆڵەتی خوێندن لە ناوەوە یان دەرەوەی وڵات دەدات بە فەرمانبەر بە مووچە و دەرماڵە جێگیرەکان بەپێی یاسا و ڕێنماییە کارپێکراوەکان، بەم مەرجانەی خوارەوە:

یەکەم: دەبێت پلەی وەزیفی فەرمانبەر، لە پلە یەک و خوارتر بێت بەپێی خشتەی کارپێکراوی پلەی وەزیفی و مووچە، کە لە پاشکۆی یاسای مووچەی فەرمانبەرانی دەوڵەت و کەرتی گشتی ژمارە (٢٢)ی ساڵی (٢٠٠٨)دا ئاماژەی پێکراوە.

دووەم: وەزیر و ئەوانەی کە لەم پلەیەدان، ئەندامانی پەرلەمان و ئەنجومەنی پارێزگاکان، و سەرۆکی یەکە کارگێڕییەکان، و سەرجەم فەرمانبەرانی خاوەن پلەی (باڵا/أ) و پلەی (باڵا/ب)، تا لەو پلەیەدان ناتوانن داوای مۆڵەتی خوێندن بکەن، ئەگەر درێژە بە خوێندن بدەن بڕوانامەکانیان یەکسان ناکرێت و هیچ ماف و ئیمتیازاتێکیان پێنادرێت، حوکمەکانی ئەم بڕگەیە حاڵەتەکانی پێش بەرکاربوونی پەیڕەوی پێدانی مۆڵەتی خوێندن لە هەرێمی کوردستان – عێراق ژمارە (١١)ی ساڵی ٢٠٢١ ناگرێتەوە.

سێیەم: فەرمانبەر دەبێت بڕوانامەی لە زانکۆ یان دامەزراوەیەک وەرگرتبێت کە لەلایەن وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی باوەڕپێکراو بێت و ڕاستاندن یان یەکسانکردن بۆ بڕوانامەکەیان کرابێت، و دەبێت بڕوانامە و پسپۆری خوێندنی فەرمانبەر پەیوەندی بە پسپۆری بڕوانامەی خوێندن و کاری فەرمانبەرەوە هەبێت، فەرمانگەکەشی پێویستی بەم بڕوانامە و پسپۆڕییە هەبێت.

چوارەم: فەرمانبەر دەبێت لە ڕۆژی داواکردنی مۆڵەتی خوێندن (٢) دوو ساڵ خزمەتی کردەکی لە ڕاژە تەواوکردبێت پاش وەرگرتنی دوایین بڕوانامەی پەسەندکراوی. لە حاڵەتێکدا ئەگەر فەرمانبەر هەڵگری بڕوانامەی دبلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی بوو، ئەوا بۆ خوێندنی ماستەر ماوەی (٢) ساڵ خزمەتی کردەکی لە دوای وەرگرتنی بڕوانامەی بەکالۆریۆسی بۆ ئەژمار دەکرێت.

پێنجەم: فەرمانبەر دەبێت نووسراوی وەرگرتن (قبول)ی لە یەکێک لە زانکۆ و دامەزراوەکانی خوێندنی باڵا باوەڕپێکراو لەلایەن وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی بەدەستهێنابێت.

شەشەم: فەرمانبەر ناتوانێت بۆ بەدەستهێنانی بڕوانامەی بەکالۆریۆس داوای مۆڵەتی خوێندن لەدەرەوەی عێراق بکات.

ماددەی (٥): بنەماکانی پێشبڕکێ بەپێی سیستەمی خاڵبەندی دەبێت لە سەرجەم وەزارەت و لایەنەکانی نەبەستراو بە وەزارەت، بەم شێوەی خوارەوە بێت:

ژ	خوێندنی دبلۆمی باڵا و ماستەر	ڕێژە	خوێندنی دکتۆرا	ڕێژە
١.	تێکڕای نمرەی بڕوانامەی بەکالۆریۆس	٣٠٪	تێکڕای نمرەی بڕوانامەی بەکالۆریۆس	٢٠٪
٢.	ڕیزبەندی دەرچوون (بەکالۆریۆس)	٣٥٪	ڕیزبەندی دەرچوون (بەکالۆریۆس)	١٥٪
٣.	ساڵانی خزمەت دوای بەکالۆریۆس	١٠٪	ساڵانی خزمەت دوای بەکالۆریۆس	١٠٪
٤.	تەمەن	٥٪	تەمەن	٥٪
٥.	توانستی زمانی ئینگلیزی	١٠٪	توانستی زمانی ئینگلیزی	١٠٪
٦.	چاوپێکەوتن	١٠٪	چاوپێکەوتن	١٠٪
٧.			تێکڕای نمرەی بڕوانامەی ماستەر	٢٠٪
٨.			توێژینەوەی زانستی (بڵاوکراوە)	١٠٪
	کۆی گشتی خاڵەکان	١٠٠٪	کۆی گشتی خاڵەکان	١٠٠٪

یەکەم: ئەژمارکردنی ڕێژەی تێکڕای نمرەی بڕوانامەی بەکالۆریۆس، بۆ خوێندنی ماستەر تێکڕای نمرەی بەکالۆریۆس جارانی (0.3) دەکرێت و بۆ خوێندنی دکتۆرا تێکڕای نمرەی بەکالۆریۆس جارانی (0.2) دەکرێت. لە حاڵەتێکدا ئەگەر فەرمانبەر هەڵگری بڕوانامەی دبلۆمی باڵای یەک ساڵەی ئەکادیمی بوو ئەوا نمرەی هەمووارکراو لە بری نمرەی بەکالۆریۆس بەکاردەهێنرێت، نمرەی هەمووارکراو بریتییە لە ڕێژەی (٦٠٪) بۆ بەکالۆریۆس و ڕێژەی (٤٠٪) بۆ دبلۆمی باڵا.

دووەم: ئەژمارکردنی ڕێژەی ڕیزبەندی دەرچوونی بەکالۆریۆس، ئەنجامی ئەم هاوکێشەیە {(کۆی ژمارەی دەرچووان – ژمارەی دەرچوانی پێش کاندید/ کۆی ژمارەی دەرچووان)} بۆ خوێندنی ماستەر جارانی (٣٥) دەکرێت و بۆ خوێندنی دکتۆرا جارانی (١٥) دەکرێت.

سێیەم: ئەژمارکردنی ڕێژەی ساڵانی خزمەت، لە هەردوو خوێندنی ماستەر و دکتۆرا بۆ هەر ساڵێکی خزمەت (١) خاڵ وەردەگرێت تاکو (١٠) ساڵ خزمەت، لەسەرووی ئەمەوە هیچ خاڵی زیاتر وەرناگرێت.

چوارەم: ئەژمارکردنی ڕێژەی تەمەن، بۆ خوێندنی ماستەر تاکو تەمەنی (٢٥) بیست و پێنج ساڵ (٥) پێنج خاڵی تەواو وەردەگرێت و لە دوای بیست و پێنج ساڵیەوە بۆ هەر ساڵێکی زیاتری تەمەن نیو نمرە (0.5) دائەبەزێت و لە تەمەنی (٣٥) سی و پێنج ساڵ و بەسەرەوە هیچ خاڵ وەرناگرێت. بۆ خوێندنی دکتۆرا تاکو تەمەنی (٣٠) سی ساڵ (٥) پێنج خاڵی تەواو وەردەگرێت و لە دوای تەمەنی سی ساڵیەوە بۆ هەر ساڵێکی زیاتری تەمەن نیو نمرە (0.5) دائەبەزێت و لە تەمەنی (٤٠) چڵ ساڵ و بەسەرەوە هیچ خاڵ وەرناگرێت.

پێنجەم: ئەژمارکردنی ڕێژەی توانستی زمانی ئینگلیزی بەپێ ئەم خشتەیەی خوارەوە دەبێت:

خاڵ لە (10)	تاقیکردنەوەی IELTS	تاقیکردنەوەی TOEFL iBT	تاقیکردنەوەی TOEFL PBT	تاقیکردنەوەی PEARSON Academic (PTE)
5	5	59	414	52
6	5.5	66	467	59
7	6	73	497	67
7.5	6.5	80	550	70
8	7	88	596	74
8.5	7.5	96	630	78
9	8	104	634	82
9.5	8.5	112	660	86
10	9	120	677	90

شەشەم: ئەژمارکردنی ڕێژەی تێکڕای نمرەی بڕوانامەی ماستەر، بۆ خوێندنی دکتۆرا تێکڕای نمرەی ماستەر جارانی (0.2) دەکرێت.

حەوتەم: ئەژمارکردنی ڕێژەی توێژینەوەی زانستی بڵاوکراوە لە گۆڤاری زانستی باوەڕپێکراو لەلایەن وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی، بۆ خوێندنی دکتۆرا بۆ هەر توێژینەوەیەکی بڵاوکراوە (١) خاڵ وەردەگرێت تاکو (١٠) توێژینەوەی بڵاوکراوە، لەسەرووی ئەمەوە هیچ خاڵی زیاتر وەرناگرێت.

هەشتەم: لەلایەن لیژنەی مۆڵەتی خوێندن کە لە ماددەی (٣)ی ئەم ڕێنماییە ئاماژەی پێکراوە چاوپێکەوتن ئەنجام دەدرێت بۆ پێشکەشکاران لە (١٠) نمرە، و دەکرێت لیژنەی لاوەکی پسپۆر پێکبهێنرێت لە حاڵەتێک ئەگەر ژمارەی پێشکەشکارەکان زۆر بوون.

ماددەی (٦): ئەو فەرمانبەرەی مۆڵەتی خوێندن وەردەگرێت دەبێت پابەندی ئەم خاڵانەی خوارەوە بێت:

یەکەم: پابەندبوون بە بەڵێننامە و گرێبەستی تایبەت بە مۆڵەتی خوێندن بەپێی فۆرمەکانی ژمارە (٢) بۆ بەڵێننامە و ژمارە (٣) بۆ گرێبەست، کە هاوپێچی ئەم ڕێنماییەن.

دووەم: مەرج نییە پابەندیی خزمەتکردن لەدوای بەدەستهێنانی بڕوانامە لە دامودەزگاکانی حکومەتی هەرێمی کوردستان لەهەمان ئەو فەرمانگەیە بێت کە لەسەرەتادا مۆڵەتی خوێندنەکەی لێ وەرگرتووە، بەڵکو بەپێی پێویستی سوود لە ڕاژەکەی وەردەگیرێت لە فەرمانگەکانی هەرێمی کوردستان-عێراق. فەرمانبەر لەکاتی گواستنەوەی ڕاژەکەی بۆ فەرمانگەیەکی تر، سەرجەم پابەندییەکانی کە بەپێی بەڵێننامە و گرێبەست لەسەریەتی دەگوازرێتەوە بۆ ئەو فەرمانگەیەی کە گواستنەوەکەی بۆ دەکرێت و هەر ئەو فەرمانگەیەش بەرپرسە لە جێبەجێکردنی تەواوی بڕگەکانی بەڵێننامە و گرێبەستی فەرمانبەرەکە، نابێت گواستنەوەی ڕاژە لەم حاڵەتەدا لەسەر داوای فەرمانبەرەکە بێت.

سێیەم: پێشکەشکردنی دەستەبەرێکی دارایی کە بڕەکەی لانی کەم بارتەقای تێچووی خوێندن و ئەو دەرماڵە و خەرجییانە بێت کە لەماوەی مۆڵەتی خوێندنەکەی وەریدەگرێت، بەپێی فۆرمی ژمارە (٤) کە هاوپێچی ئەم ڕێنماییەیە.

چوارەم: لە ئەستۆگرتنی هەموو ئەو تێچووە داراییانەی کە لەماوەی خوێندنەکەیدا بۆی خەرجکراوە، بە مووچەی مانگانەشەوە لە حاڵەتی سەرنەکەوتن، جگە لە حاڵەتەکانی سەرنەکەوتن بەهۆی نەخۆشییەوە کە ڕێگربێت لەبەردەوامبوون لە خوێندن بەپێی ڕاپۆرتی پزیشکیی پەسەندکراو لەلایەن لیژنەی پزیشکی فەرمی پسپۆڕەوە لە هەرێمی کوردستان، و یان بەهۆی ئەو حاڵەتە کتوپڕانەی کە دەبنە ڕێگر لە بەردەم بەردەوامبوونی خوێندن.

ماددەی (٧):

یەکەم: وەزیر یان سەرۆکی لایەنی نەبەستراو بەوەزارەت، دەتوانێت مۆڵەتی خوێندنی فەرمانبەر درێژ بکاتەوە لەکاتی پێویستدا و پاڵپشت بە پشتگیری دامەزراوەی خوێندنی فەرمانبەر، بەمەرجێک فەرمانبەر پێش کۆتاییهاتنی ماوەی مۆڵەتی خوێندنەکەی داواکاری پێشکەش بکات، و درێژکردنەوەی مۆڵەتی خوێندنی ماستەر و دکتۆرا بەم شێوەیەی خوارەوە دەبێت:

١- درێژکردنەوەی یەکەم بۆ ماوەیەک دەبێت کە لە (٦) شەش مانگ تێپەڕ نەکات لە ڕێکەوتی کۆتاییهاتنی ماوەی مۆڵەتی خوێندن دەستپێدەکات، بەمووچەی بنەڕەتی ودەرماڵە جێگیرەکان دەبێت

٢- درێژکردنەوەی دووەم بۆ ماوەی (٦) شەش مانگ دەبێت لە ڕێکەوتی کۆتاییهاتنی درێژکردنەوەی یەکەم دەستپێدەکات، بە مووچەی بنەڕەتی و دەرماڵە جێگیرەکان دەبێت.

٣- درێژکردنەوەی سێیەم بۆ ماوەی (٦) شەش مانگ دەبێت لە ڕێکەوتی کۆتاییهاتنی درێژکردنەوەی دووەم دەستپێدەکات، بەبێ مووچە و دەرماڵە دەبێت.

دووەم: هەر فەرمانبەرێکی مۆڵەتپێدراو بۆ خوێندن دوای تەواوبوونی ماوەی مۆڵەتی خوێندنەکەی و ئەو درێژکردنەوانەی کە لە بڕگەی (یەکەم)ی ئەم ماددەیە ئاماژەی پێکراوە، خوێندنەکەی تەواو نەکردبێت و بڕوانامەکەی بەدەست نەهێنابێت، ئەوا بە سەرنەکەوتوو دادەنرێت بە ڕەچاوکردنی حاڵەتەکانی هاتوو لە بڕگەی (چوارەم)ی ماددەی (٦)ی ئەم ڕێنماییە و ماوەی خوێندنەکەی بە مۆڵەتی بێ مووچە ئەژمار دەکرێت.

ماددەی (٨): فەرمانبەری مۆڵەتپێدراو بۆ خوێندن لە دەرەوەی وڵات ماوەی پێویستی پێ دەدرێت بۆ فێربوونی زمان، سەرەڕای ماوەی مۆڵەتی خوێندنەکە، بەم شێوەی خوارەوە:

یەکەم: بۆ خوێندنی زمانی ئینگلیزی ماوەی (٦) شەش مانگ، و دەکرێت (٣) سێ مانگی دیکەی بۆ درێژبکرێتەوە.

دووەم: بۆ خوێندنی زمانەکانی دیکە ماوەی (١) یاک ساڵ، بەبێ ئەوەی مافی درێژکردنەوەی هەبێت.

سێیەم: فەرمانبەری مۆڵەتپێدراو بۆ خوێندن، ماوەی فێربوونی زمانی پێ نادرێت ئەگەر دەرچووی زانکۆ یان دامەزراوەیەکی خوێندنی باڵای تایبەت بەو وڵاتە بێت کە خوێندنەکەی لێ تەواو دەکات، یان ئەگەر دەرچووی زانکۆ یان دامەزراوەیەکی خوێندنی باڵای تایبەت بە زمانی ئەو وڵاتە بێت کە خوێندنەکەی لێ تەواو دەکات.

چوارەم: ئەو زانکۆ و دامەزراوانەی خوێندنی باڵا کە فەرمانبەری مۆڵەتپێدراو بۆ خوێندن ناچار دەکەن بە خوێندنی زمان، لە بڕگەی (سێیەم)ی ئەم ماددەیە دەبەخشرێن.

ماددەی (٩): ماوەی مانەوەی فەرمانبەری مۆڵەتپێدراو بۆ خوێندن لە دەرەوەی وڵات بەم شێوەیەی خوارەوە دەبێت:

یەکەم: ماوەی مانەوەی فەرمانبەری مۆڵەتپێدراو لە وڵاتی خوێندن نابێت پچڕپچڕ بێت.

دووەم: بۆ خوێندنی ماستەر ماوەی مانەوە لە (١) یەک ساڵی ئەکادیمی کەمتر نەبێت.

سێیەم: بۆ خوێندنی دکتۆرا ماوەی مانەوە لە (٢) دوو ساڵی ئەکادیمی کەمتر نەبێت.

ماددەی (١٠): ئەو فەرمانبەرانەی کە پێش جێبەجێکردنی پەیڕەوی پێدانی مۆڵەتی خوێندن لە هەرێمی کوردستان – عێراق ژمارە (١١)ی ساڵی ٢٠٢١ لە کاتی مۆڵەتی هاوەڵی هاوسەر بڕوانامەیان بەدەستهێناوە و فەرمانگەکەی پێویستی بە بڕوانامەکەیەتی، ئەوا بۆ مەبەستی ئەژمارکردنی بڕوانامەکەی پێویستە بە نووسراوی فەرمی لەلایەن وەزارەتەکەی یان لایەنی نەبەستراو بە وەزارەت ئاڕاستەی وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی بکرێت، تاکو لەلایەن وەزیری خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی پەسەند بکرێت، بەم مەرجانەی خوارەوە:

یەکەم: بڕوانامەکانیان لەو زانکۆیانە بەدەست هێنابێت کە لەلایەن وەزارتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی دانپێنراوە و هەموو مەرجەکانی دیکەی بەدەستهێنانی بڕوانامە و ڕاستاندن و یەکسانکردنی بڕوانامەی تێدابێت.

دووەم: پێویستە بڕوانامەکەی لەهەمان پسپۆری بێت، و لەکاتی دیاریکراوی مۆڵەتی هاوسەری خوێندنی تەواوکردبێت و بڕوانامەکەی بەدەستهێنابێت.

سێیەم: هیچ پابەندبوونێکی دارایی لەسەر حکومەت دروست نەکات تایبەت بە ماوەی تەواوکردنی خوێندنەکەی.

چوارەم: پابەند بێت بە خزمەتکردن لە دامەزراوەکانی حکومەتی هەرێمی کوردستان کە وەزارەتەکەی یان لایەنی پەیوەندیدار بۆی دیار دەکات بەپێی پێداویستی و پسپۆری و ڕاژەکەی.

پێنجەم: لە ڕۆژی دەرچوونی فەرمانی وەزاری تایبەت بە پەسەندکردنی بڕوانامەکەی کە لەلایەن وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی دەردەچێت، بڕوانامەکەی ئەژمار دەکرێت.

ماددەی (١١): کار بەهیچ ڕێنمایی وبڕیار و گشتاندنێک ناکرێت کەپێچەوانەی حوکمەکانی ئەم ڕێنماییە بێت

ماددەی (١٢): ئەم ڕێنماییە لە ڕێکەوتی بڵاوکردنەوەی لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان) جێبەجێ دەکرێت.

د. ئارام محمد قادر

وەزیری خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی

فۆرمی ژمارە (١)

پێداویستی وەزارەت و لایەنەکانی نەبەستراو بەوەزارەت بۆ پێدانی مۆڵەتی خوێندن

وەزارەت / لایەنی نەبەستراو بەوەزارەت (   )

ژ	جۆری بڕوانامە	پسپۆڕی	ژمارەی کورسی خوێندن	بابەت/ بواری توێژینەوە
١				
٢				

مۆرو واژووی

وەزیری پەیوەندیدار/ سەرۆکی لایەنی نەبەستراو بە وەزارەت

فۆرمی ژمارە (٢)

بەڵێننامەی قوتابی / خوێندکار

پاڵپشت بە حوکمەکانی مادده (٥٠) لە یاسای ڕاژەی شارستانی ژمارە (٢٤) ساڵی (١٩٦٠) ی هەموار کراو ، وە لەسەر بنەمای پێدانی مۆڵەتی خوێندن لەلایەن (وەزارەتی / لایەنی نەبەستراو بەوەزارەت :   ) بۆ ماوەی (   ) ساڵ ، بەپێی نووسراوی ژمارە (   ) لە ڕێکەوتی (/   /   ٢٠) بۆ بەدەست هێنانی بڕوانامەی (   ) لە زانکۆی (   ) کۆلێژی (   ) لە دەرەوەی / ناوەوەی کوردستان.

بەڵێن دەدەم پابەندی ئەم خاڵانەی خوارەوەبم :

١- دەستکردن بە خوێندن و پابەند بوون بە ڕێنمایی و فەرمانەکانی جێبەجێکراو لەماوەی خویندنەکەم.

٢- دوای وەرگرتنی مۆڵەتی خویندن لەماوەی (٣) سێ مانگ لە ڕێکەوتی دەست لە کار هەڵگرتنم لە کارەکەم ، پشتگیری زانکۆ یان ئەو کۆلێژەی تیایدا دەخوینم پێشکەش بەوەزارەت یان شوینی کارەکەم بکەم بۆ دڵنیا بوون لەوەی کە دەستم بە خوێندن کردوە.

٣- پابەند بوونم بە دەستکردن بە خوێندن لەو بابەتەی کە مۆڵەتی خویندنم پێبەخشراوە بۆی ، وە بەهیچ شێوەیەک زانکۆ و بابەتی خوێندنەکەم ناگۆڕم ، بەبێ وەرگرتنی ڕەزامەندی و نووسراوی فەرمی وەزیری تایبەتمەند یان سەرۆکی لایەنی نەبەستراو بە وەزارەت.

٤- لەکۆتایی هەر ساڵێکی خویندن پشتگیری ئەو زانکۆیەی تیایدا دەخوینم پێشکەش بە شوینی کارەکەم بکەم بۆ دڵنیا بوون لەوەی بەردەوامم لە خویندنەکەم.

٥- ڕاستەوخۆ دوای تەواو بوونی خوێندنەکەم نووسراوی پشتگیری زانکۆکەم پێشکەش بە شوینی کارەکەم دەکەم کە تیایدا هاتبێت بڕوانامەم بەدەستم هیناوە.

٦- دوای کۆتایی هاتنی خوێندنەکەم دەست بکەمەوە بە کاری فەرمانبەریم و بەردەوام بم لە خزمەت کردنی لەسەر میلاکی حکومەت بۆ ماوەیەک کە لە دوو هێندەی ماوەی مۆڵەتی خویندنەکەم کەمتر نەبێت ، وە بەپێی پێویستی ڕاژەکەم و بەرژەوەندی گشتی ئامادەم لەهەر فەرمانگەیەکی حکومەت دابنرێم خزمەت بکەم.

٧- ئامادەم کۆی گشتی ئەو مووچە و دەرماڵە و پارە و خەرجیانەی پێمبەخشراوە و یان وەکو هاوکاری بۆم خەرج کراوە بیگەڕێنمەوە بۆ شوینی کارەکەم (وەزارەت یان لایەنی نەبەستراو بە وەزارەت) کە وەرمگرتووە لە ماوەی مۆڵەتی خوێندنەکەم ، لەم حالەتانەی خوارەوە :

أ- ئەگەر هاتوو مۆڵەتی خوێندنەکەم هەڵوەشایەوە بەهۆی کۆتایی هینان (فصل) یان دەرکردن (عزل) لە ڕاژەکەم یان هەر هۆکارێکی تر.

ب-ئەگەر وازم لە خوێندن هێنا بەبێ ڕەزامەندی وەزارەت یان لایەنی نەبەستراو بەوەزارەت.

ت-ئەگەر ئەو بڕوانەمەیەم بەدەست نەهێنا کە داواکراوە بەپێی ئەم بەڵێننامەیە بەهەر هۆکارێک ، جگە لە نەخۆشیەک کە ڕێگربێت لە بەردەوامی خوێندن و ئەنجامدانی تاقیکردنەوە ، ئەمەش دەبێت پشتگیری بکرێت بە ڕاپۆرتی پزیشکی پەسەند کراو تایبەتمەند یان بارودۆخیکی نەخوازراو (ظروف قاهرة) کە ڕێگربێت لەوەی قوتابی یان خوێندکار لە خویندنەکەی بەردەوام بێت.

ث-ئەگەر پابەند نەبووم بە خزمەت کردن لەسەر میلاکی حکومەت ، دوای بەدەست هێنانی بڕوانامە یان دەستم لە کاری فەرمانبەری کێشایەوە (استقلت من الوظيفة) دوای تەواو بوونی ماوەی مۆڵەتی خویندنەکەم یان ئەو ماوەی کە پێویستە خزمەت بکەم بەپێی برگەی (٦) شەشەم لەسەرەوە ئاماژە پێکراو.

ج- ئەگەر دواکەوتم لە گەڕانەوە یان دەستکردنەوە بە کاری فەرمانبەری دوای کۆتایی هاتنی ماوەی مۆڵەتی خوێندنەکەم بەپێی ئەو ماوەی مۆڵەتیم پێدراوە یان بەکۆتایی هاتنی ماوەی درێژکردنەوەی مۆڵەتەکەم.

واژوو و ناوی سیانی بەڵێندەر

ناونیشان و ژمارەی موبایل :

بەڕێوەبەرایەتی کاروباری یاسایی

فۆرمی ژمارە (٣)

ڕێکەوت / /٢٠٢١ **ژمارە :**

گرێبەستی خوێندن

لایەنی یەکەم/ وەزیری پەیوەندیدار / سەرۆکی دەستەی نەبەستراو بە وەزارەت...:
لایەنی دووەم/ قوتابی خوێندکار ( ) نێردراو بۆ خوێندنی باڵا (................)
یەکەم/ پابەندبوونی لایەنی یەکەم
لایەنی یەکەم پابەند دەبێ بەم خاڵانەی خوارەوە:

-١

-٢

-٣

دووەم/ پابەندبوونی لایەنی دووەم
لایەنی دووەم پابەند دەبێ بەم خاڵانەی خوارەوە:

١- دەست پێکردن بە خوێندن بە زووترین کات لەو بوار و پسپۆرییەی کە مۆڵەتی خوێندنی بۆ پێدراوە وە پابەند بوون بە ڕێنماییەکانی مۆڵەتی خوێندن و بڕیارەکانی لایەنی یەکەم و نەریتە گشتییەکان بە درێژایی ماوەی خوێندنەکەی.
٢- بە دەستهێنانی بڕوانامەی ( ) لە بواری ( ) لە زانکۆی ( ) لە وولاتی ( ) بۆ ماوەی ( ) ساڵ وە دەست پێکردن بە خوێندن بەپێ ی ئەوماوەیەی کە لە ئۆفەرەکە ئاماژەپێکراوە . ئەگەر هاتوو ئەو بڕوانامەی بە دەست نەهێنا پێویستە بگەڕێتەوە بۆ خزمەتکردن وە کۆی گشتی ئەو بڕە پارەیەی کە بۆی خەرجکراوە بەموچە و دەرماڵەکانەوە بیگەڕێنێتەوە بۆ لایەنی یەکەم، ئەگەر هاتوو بڕوانامەکەی بە دەست هێنا بەڵام نەگەڕاییەوە پێویستە کۆی گشتی ئەو مووچە و دەرماڵە و هەر پارەیەك وەریگرتووە و بۆ خوێندنەکەی خەرجکراوە بیگەڕێنێتەوە بۆ لایەنی یەکەم تەنیا لە حاڵەتی نەخۆش بوون کە پاڵپشت بێت بە ڕاپۆرتێکی پزیشکی پەسەند کراو و باوەڕپێکراو لە لایەن دەزگاکانی وەزارەتی تەندروستی هەرێمی کوردستان.
٣- کارێك نەکات کە ببێتە هۆی زیان گەیاندن بە ناو و ناوبانگی هەرێمی کوردستان و ئەو وڵاتەشی کە تێیدا دەخوێنێ.
٤- ئەگەر لایەنی دووەم سەرپێچی برگەکانی ئەم گرێبەستەی کرد یان حوکم درا بە کارێك لە جۆری تاوان یان کەتن (جنایە أو جنح) ، لایەنی یەکەم یان ڕێپێدراوەکانی بۆی هەیە تاك لایەنە کۆتایی بە خوێندنەکەی بێنێت و داوای لێبکات بە گەڕانەوەی بۆ وڵات وە داوای هەموو پارە خەرجکراوەکانی بکاتەوە.
٥- لایەنی دووەم پابەند دەبێت بە نەگۆڕینی وڵاتی خوێندن و زانکۆ و پسپۆرییەکەی کە ئاماژەی پێکراوە لەم گرێبەستەدا، تەنیا لە حاڵەتێکی ناچاریی یان بەرژەوەندی گشتی بخوازێت بە مەرجێك ئەم کارەی بە پشتگیریی مامۆستایی سەرپەرشتیار بێت، لەگەڵ ئەوەشدا هیچ گۆڕانکاریەك لە بوار و بەشی خوێندن ناکرێ ئەگەر ڕەزامەندی لایەنی یەکەم و لایەنی پەیوەندیداری لەسەر نەبێ.
٦- لایەنی دووەم بۆی نییە زیاتر لەو ماوەی کە لەم گرێبەستدا ئاماژەی پێکراوە بمێنێتەوە تەنانەت ئەگەر لەسەر خەرجی خۆی بێت، تەنیا لە حاڵەتێك کە ناچار بە مانەوە بێت بە مەبەستی پراکتیکی و ڕاهێنان لەو بوارەی کە تێدا دەخوێنێ یاخود ڕێگریەك لەدەرەوەی ویستی خۆی بێت ، لەمەشدا پێویستە پشتگیری مامۆستای سەرپەرشتیار یان زانکۆکەی کە تێیدا دەخوێنێ پێشکەش بەلایەنی یەکەم بکات ڕەزامەندی لەسەر دەربڕێت لەچوارچێوەی یاسا و ڕێنماییانە بەرکارەکان کە لەم بارەییەوە لە وەزارەتی خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستیەوە دەرچووە.
٧- لایەنی دووەم پابەند دەبێ بە خزمەتکردن لە دام و دەزگاکانی سەر بە وەزارەتی پەیوەندیدار / سەرۆی دەستەی نەبەستراو بە وەزارەت (...) ڕاستەوخۆ دوای تەواو کردنی خوێندن بۆ ماوەی (٢) دوو هێندەی ماوەی مۆڵەتی خوێندنەکەی ، شوێنی خزمەتکردنەکەشی بە پێی پلانی ستراتیژیی و پێویستی لایەنی یەکەمە لەمەشدا لایەنی یەکەم سەرپشك و ئازادە بە دەستنیشانکردنی شوێنی خزمەت بۆ لایەنی دووەم، ئەگەر هاتوو لایەنی دووەم دوای بەدەستهێنانی بڕوانامەکە گەڕایەوە بەڵام ئەم ماوەیەی کە ئاماژەی پێکراوە بە تەواوی خزمەتی نەکرد بە هەر هۆکارێکی لە کاردابڕان یان دەست لە کارکێشانەوە یان دوورخراوە لە وەزیفەکەی، یان لە کاتی خزمەتکردنی دەرکەوت کە توانای وەك پێویست نییە، دەبێ لایەنی دووەم کۆی گشتی بڕی ئەو پارەیەی کە لەماوەی مۆڵەتی خوێندنەکەی بۆی خەرجکراوە بگەڕێنێتەوە بۆ لایەنی یەکەم.
٨- لایەنی دووەم پابەند دەبێت بە هەموو ئەو خاڵانەی لەناوەڕۆکی فۆرمی ژمارە (٢) تایبەت بە مۆڵەتی خوێندن هاتووە کە تایبەتە بەڵێنامەی قوتابی / خوێندکار.

٩- لایەنی دووەم مافی درێژکردنەوەی مۆڵەتی خوێندنی هەیە لەکاتی پێویستی خوێندنەکەی لە چوار چێوەی یاسا و ڕێنماییە بەرکارەکان تایبەت بە مۆڵەتی خوێندن ، بەمەرجێك پشتگیری سەرپەرشتیار و زانکۆ پێشکەش بکات بەر لە لەوەی مۆڵەتی خوێ،دنەکەی کۆتایی بێت .

١٠- لایەنی دووەم پابەند دەبێت بە ماوەی مانەوە پێویست لە وڵاتی خوێندن لە چوارچێوەی یاسا و ڕێنماییەکانی مۆڵەتی خوێندن و یەکسانکردنی بڕوانامەکان.

واژووی لایەنی دووەم
قوتابی / خوێندکار :
ژ.مۆبایل :
ژ.پاسپۆرت:
ئیمەیل :
ناوونیشان و نزیکترین شوێن :
ناو و ژمارەی موبایل کفیل :

واژووی لایەنی یەکەم
وەزیری پەیوەندیدار / سەرۆکی دەستەی نەبەستراو بە وەزارەت
سەرەڕای کارەکەی

فۆرمی ژمارە (٤- أ)

دەستەبەری بۆ خوێندنی ناوخۆی وڵات

ڕێکەوت / /٢٠٢١

ژمارە :

بەڵێننامەی دەستەبەری کەسایەتی (تعهد الكفيل الضامن)

من کە لەخوارەوە واژووم کردوە ( ) پاڵپشت بە نووسراوی پشتگیری ژمارە ( ) لە ڕێکەوتی دەرچووە لە ( ) بووم بە کەفیلی ( ) بەبڕی ( ) ملیۆن دیناری عێراق ، بەهۆی ئەوەی مۆڵەتی خوێندنی پێدراوە لەلایەن( ) بۆ بەدەست هێنانی برو انامەی ( ) لە بواری ( ).

بەڵێن دەدەم :

کۆی گشتی ئەو پارەیەی دەکەوێتەی ئەستۆی ناوبراو بدەم بە گەنجینەی حکومەت لەسەر داواکاری لایەنی تایبەتمەند بەم دەستەبەریە لەکاتی پابەند نەبوونی مۆڵەتپێدراو بۆ خویندن بە ناوەڕۆکی ئەو بەڵێننامەی پێشکەشی کردوە بۆ بەدەست هێنانی بڕوانامەی داوکراو ، وە دەستبەرداری کۆی گشتی موڵک و ماڵی گوازراوە و نەگوازراوەم دەبم کە خاوەنداریەتی بۆ من دەگەڕێتەوە بۆ مەبەستی پێدانی ئەو بڕە پارەیەی لەم دەستەبەریە نووسراوە ، بەپێی حوکمەکانی یاسای وەرگرتنەوەی قەرزە حکومیەکان ژمارە (٥٦)ی ساڵی ١٩٧٧ی هەموار کراو ، هەروەها ڕەزامەندم کە تەنها دادگاکانی کوردستان لایەنی تایبەتمەند و یەکلاکەرەوە بن لەهەر داوایەک (الدعاوى) کە دروست دەبێت لە سەبارەت بەناوەڕۆکی ئەم دەستەبەریە ، وە ئەو زانیاری و ناونیشانەی لە خوارەوە هاتووە شوێنی دروست و بڕواپێکراوی منە بۆ ئەنجامدانی هەر ڕێکار و پێڕ اگەیاندنێکی یاسایی و پابەندم بە ئاگادارکردنەوەی لایەنی تایبەتمەند بەم دەستەبەریە لە حالەتی هەر گۆڕانکاریەک تیایدا ، بۆیە لەخوارەوە واژووم کرد.

واژووی کفیل :
ناوی کفیل :
ناونیشان :
نزیکترین شوێن :
ژمارەی موبایل :
ژمارەی ناسنامە (کارتی نیشتمانی / پاسپۆرت) :
ژمارەی فۆڕمی خۆراک :
ژمارەی کارتی زانیاری : ب.کاروباری یاسایی
ناونیشان و ژمارە موبایلی موختاری گەڕەک :

تێبینی / بڕی دەستەبەری وەرگیراو بەپێی جۆری خوێندنەکە لەناوخۆی وڵات بەم شێوەیەی خوارەوەیە :

- خوێندنی دبلۆمی باڵا / ناوخۆ بڕی (١٠،٠٠٠،٠٠٠) دە ملیۆن دینار /دبلۆمی باڵا دەرەوەی وڵات بڕی (٢٠،٠٠٠،٠٠٠)بیست ملیۆن دینار .
- خوێندنی ماستەر / ناوخۆ بڕی (٣٠،٠٠٠،٠٠٠)سی ملیۆن دینار/ خوێندنی ماستەر / دەرەوەی وڵات بڕی (٥٠،٠٠٠،٠٠٠)پەنجا ملیۆن دینار.
- خوێندنی دکتۆرا / ناوخۆ (٧٥،٠٠٠،٠٠٠) حەفتاو پێنج ملیۆن دینار / خوێندنی دکتۆرا / دەرەوەی وڵات (١٢٠،٠٠٠،٠٠٠) سەد و بیست ملیۆن دینار

فۆرمی ژمارە (٤- ب)

دەستەبەری بۆ خوێندنی دەرەوەی وڵات

ڕێکەوت / /٢٠٢١

ژمارە :

دەستەبەری دارایی

من کە لەخوارەوە واژووم کردوە ( ) بووم بە کەفیلی ( )

بەبڕی ( ) ملیۆن دیناری عێراقی بۆ بەرژەوەندی وەزارەتی ( )

بەهۆی ئەوەی مۆڵەتی خوێندنی پێدراوە لەلایەن( ) بۆ بەدەست هینانی برو انامەی (

) لە بواری ( ).

پاڵپشت بە نووسراوی پشتگیری ژمارە ( ) لە ڕێکەوتی ( ) دەرچووە لە ( )

نیشانەی گدانەوە (حجز) دانراوە لەسەر موڵکی ژمارە ( ).

ئامادەم :

کۆی گشتی ئەو پارەیەی دەکەوێتەی ئەستۆی ناوبراو بدەم بە گەنجینەی حکومەت لەسەر داواکاری لایەنی تایبەتمەند بەم دەستەبەریە لەکاتی پابەند نەبوونی مۆڵەتپێدراو بۆ خوێندن بە ناوەڕۆکی ئەو بەڵێننامەی پێشکەشی کردوە بۆ بەدەست هێنانی بڕوانامەی داوکراو ، وە دەستبەرداری کۆی گشتی موڵک و ماڵی گوازراوە و نەگوازراوەم دەبم کە خاوەنداریەتی بۆ من دەگەڕێتەوە بۆ مەبەستی پێدانی ئەو بڕە پارەیەی لەم دەستەبەریە نووسراوە ، بەپێی حوکمەکانی یاسای وەرگرتنەوەی قەرزە حکومیەکان ژمارە (٥٦)ی ساڵی ١٩٧٧ی هەموار کراو ، هەروەها ڕەزامەندم کە تەنها دادگاکانی کوردستان لایەنی تایبەتمەند و یەکلاکەرەوە بن لەهەر داوایەک (الدعاوی) کە دروست دەبێت سەبارەت بە ناوەڕۆکی ئەم دەستەبەریە ، وە ئەو زانیاری و ناونیشانەی لە خوارەوە هاتووە شوێنی دروست و بروپێکراوی منە بۆ ئەنجامدانی هەر ڕێکار و پێڕ اگەیاندنێکی یاسایی و پابەندم بە ئاگادارکردنەوەی لایەنی تایبەتمەند بەم دەستەبەریە لە حالەتی هەر گۆڕانکاریەک تیایدا ، بۆیە لەخوارەوە واژووم کرد

واژووی کفیل :

ناوی کفیل :

ناونیشان :

نزیکترین شوێن :

ژمارەی موبایل :

ژمارەی ناسنامە (کارتی نیشتمانی / پاسپۆرت) :

ژمارەی فۆرمی خۆراک : ب.کاروباری یاسایی

ژمارەی کارتی زانیاری :

ناونیشان و ژمارە موبایلی موختاری گەڕەک :

تێبینی / بڕی دەستەبەری وەرگیراو بەپێی جۆری خوێندنەکە لە دەرەوەی وڵات بەم شێوەیەی خوارەوەیە :

- خوێندنی دبلۆمی باڵا بڕی (٢٠،٠٠٠،٠٠٠)بیست ملیۆن دینار .
- خوێندنی ماستەر بڕی (٥٠،٠٠٠،٠٠٠)پەنجا ملیۆن دینار.
- خوێندنی دکتۆرا (١٢٠،٠٠٠،٠٠٠) سەد و بیست ملیۆن دینار.

بسم الله الرحمن الرحيم

باسم الشعب

برلمان كوردستان ـ العراق

رقم القرار: ٩

تأريخ القرار: ٢٠٢١/٩/٧

قرار

رقم (٩) لسنة ٢٠٢١

استناداً إلى أحكام الفقرة (ثانياً، رابعاً، خامساً) من الماده (٢٨) و المادة (٣٤) من النظام الداخلي لبرلمان كوردستان ـ العراق، قرر برلمان كوردستان بجلسته الاعتيادية رقم (٣) لدورته الانتخابية الخامسة والمنعقدة بتأريخ ٢٠٢١/٩/٧، مايلي:

أولاً: قبول استقالة أعضاء برلمان كوردستان ـ العراق المدرجة أسماءهم من عضوية اللجان الاتية:

١- (زياد جبار محمد) من عضوية لجنة (العلاقات و الجالية الكوردستانية).

٢- (زكري احمد اسماعيل) من عضوية لجنة (البلديات والنقل والاتصالات و السياحة).

٣- (هاورى بناء محمد) من عضوية لجنة (الداخلية والأمن والمجالس المحلية).

٤- (شيرين يونس عبدالله) من عضوية لجنة (الدفاع عن حقوق المرأة).

٥- (شيرين امين عبدالعزيز) من عضوية لجنة (النزاهة).

٦- (بەڵێن اسماعيل حاجى) من عضوية لجنة (العلاقات و الجالية الكوردستانية).

ثانياً: إضافة أعضاء برلمان كوردستان ـ العراق المدرجة أسماءهم ادناه الى اللجان الاتية:

١- (شيرين يونس عبدالله) الى لجنة (البلديات والنقل والاتصالات و السياحة).

٢- (زكري احمد اسماعيل) الى لجنة (الداخلية والأمن والمجالس المحلية).

٣- (بلێن اسماعيل حاجى) الى لجنة (النزاهة).

- ثالثاً: ينفذ هذا القرار من تأريخ صدوره في ٢٠٢١/٩/٧ وينشر فى الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان).

د. ريواز فايق حسين

رئيس برلمان كوردستان - العراق

بسم الله الرحمن الرحيم

باسم الشعب

برلمان كوردستان ـ العراق

رقم القرار: ١٠

تأريخ القرار: ٢٠٢١/٩/٧

قرار

رقم (١٠) لسنة ٢٠٢١

استناداً إلى حكم الفقرة (١) من المادة (٥٦) من القانون رقم (١) لسنة ١٩٩٢ المعدل والفقرة (أولاً) من المادة (٧٧) من النظام الداخلي لبرلمان كوردستان ـ العراق، أصدر برلمان كوردستان في جلسته الاعتيادية رقم (٣) للدورة الانتخابية الخامسة المنعقدة بتأريخ ٢٠٢١/٩/٧، القرار الآتي:

أولاً: تناط مهام ووظيفة سكرتير البرلمان (منى نبي نادر) إلى عضو البرلمان (بژار خالد عبدالله) لأغراض الفقرة (ثانياً) من برنامج العمل رقم (٣) الاعتيادي للدورة الخريفية للسنة الثالثة من الدورة الانتخابية الخامسة للبرلمان بتأريخ ٢٠٢١/٩/٧ حصراً.

ثانياً: ينفذ هذا القرار من تأريخ صدوره وينشر في الجريدة الرسمية (وقائع كوردستان).

د. ريواز فايق حسين

رئيس برلمان كوردستان - العراق

اللائحة التنظمية الخاصة بالية بيع الشرائح

المادة (I): **المرجعية القانونية**

إن الصلاحيات الممنوحة لهيئة الإعلام و الاتصالات بموجب المادة الدستورية (١٣٠) بالتزامن مع المواد (١٠٣) و (١١٠) من الدستور واستناداً إلى القسم (٥) من الأمر (٦٥) لسنة ٢٠٠٤ النافذ ، قد خولا هيئة الإعلام والاتصالات الحق الحصري لتنظيم سياسة الاتصالات وإصدار المدونات نيابة عن الحكومة العراقية كمؤسسة مستقلة بموجب القانون تعمل بشكل متوافق مع السلامة العامة.

المادة (II). **الأهداف والنطاق :**

١- إن الهدف من هذه اللائحة التنظيمية هو :

أ- تحديد التزامات المرخص له فيما يتعلق بتسجيل المشتركين ومنح اجازات الوكلاء ونقاط البيع.

ب- تنظيم عملية و متطلبات التسجيل الخاصة بالمشتركين.

ت- تحقيق الدقة والتكامل في معلومات تسجيل المشتركين المدخلة في قواعد البيانات الخاصةبالمرخص له

ث- تسهيلوتنظيم المنافسة في عملية بيع الشرائح.

ج- تنظيم وضبط عمليات بيع الشرائح ضمن إطار قانوني واضح يضمن حقوق المستهلكين والمرخصينله.

ح- تحديد التزامات الوكلاء ونقاط البيع فيما يتعلق ببيع الشرائح.

٢-تطبق هذه اللائحة على مقدمي خدمات الاتصالات المرخصين لهم في جمهورية العراق.

المادة(III).**التعاريف**

لأغراض هذه اللائحة التنظيمية ،يتوجب أن تأخذ المصطلحات التالية المعاني المحددة:

١- المرخص يعني هيئة الإعلام والاتصالات.

٢- الجهة الأمنية تعني الجهة المخولة من قبل الحكومة العراقية الاتحادية لمتابعة الالتزامات الأمنية لشركات الاتصالات المرخصة ، و لأغراض هذه اللائحة التنظيمية فان هذه الجهة تتمثل بجهاز الأمن الوطني العراقي.

٣- المرخص له يعني مقدمي خدمات الاتصالات المرخصين لهم ،ولأغراض هذه اللائحة التنظيميةفانها تتمثل بشركات الهاتف النقال كافة وشركات الهاتف اللاسلكي الثابت كافة.

٤- الوكيل/ نقطة البيع يعني كل فرد يملك اسم مستخدم وكلمة مرور وجهاز التوثيق الالكترونيلتفعيل الشرائح وفقا للضوابط ، تعود لأفراد أو شركات خاصة أو موزعين رئيسيين أو أصحاب امتياز أو مراكز المبيعات التي لها ارتباط مباشر بالمرخصين لهم ولاغراض هذه اللائحة التنظيمية تعرف على أنها الجهة المنظمة للعقد.

٥- الأمر التشريعي رقم (٦٥) النافذ يعني الأمر الصادر في سنة ٢٠٠٤ عن سلطة الائتلاف المنحلة.

٦- المشترك يعني أي فرد أو منشأة تجارية أو جهة حكومية او دولية تتعاقد بشكل مباشرمع المرخصلهلغرض استخدام خدماتها المقدمة بموجب الرخصة الممنوحة،بما في ذلك وليس حصرا الدفع المسبق و كذلك حسابات أو عقود الدفع الأجل ،أو أي ترتيبات مشابهةخدمات (B2B , short code data SIM cards E-gate, M2M)

٧- التسجيل (التوثيق الالكتروني) تعني لأغراض هذه اللائحة الآلية المتبعة في توثيق عقود ومستمسكات المشتركين الكترونيا ويتم عن طريق حضور الشخص المعني(المشترك) إلى مقر البيع وتدوين معلوماته الكترونيا بما فيها صورته الشخصية و بصمته الالكترونية الحية و مستمسكاته و تنظيمها بعقد ،او عن طريق تعاقد المرخص لهبشكل مباشر مع الشركات او المؤسسات (الخاصةاوالحكومية)

٨- العقد هو عقد الاشتراك بين المشترك و المرخصله والذي يخول المشترك حق استخدام شريحةالاتصال والخدمات التي يقدمها المرخص له و لأغراض هذه اللائحة فهي تتمثل بالعقد الناتج من عملية التوثيق الالكتروني متضمنا كافة بيانات المشترك المحددة في هذه اللائحة بالإضافة إلى الشروط والضوابط التي تنظم آلية تنفيذه بين الشركة و المشترك.

٩- شريحة السيم(SIMCard اوUIMاو E-SIM) يقصدبها الشريحة الذكية لوحدة تعريف المشترك .

١٠-شريحة الـ(Data) يقصدبها الشريحة الذكية لوحدة تعريف المشترك والتي لاترسل او تستقبل مكالمات وتستخدم لاغراض نقل البيانات فقط.

المادة(IV).**الالتزامات**

اولا: الالتزامات العامة المرخصله:-

١- المرخص له يكون الجهة المسؤولة عن تدقيق العقد وفق ضوابط هذه اللائحة و المسؤولة عن قبول تسجيل المشترك وتفعيل الخدمة أو إيقافها أو تعليقها ، ويتحمل المرخص له المسؤولية القانونية بعد انتهاء فترة التدقيق.

٢- يلتزم المرخص له بتفعيل الشرائح عن طريق الوكيل او نقطة البيع المجازة من الجهة الامنية، ويجب قبل تفعيل الشريحة تسجيل بيانات المشترك و توثيقها حسب إجراءات و تعليمات التوثيق الالكتروني و الوارد ذكرها في هذه اللائحة و يحظر على المرخص له أو الوكيل في أي حال من الأحوال تفعيل أي شريحة خلافا لضوابط هذه اللائحة , و بخلافه يتخذ المرخص كافة الاجراءات القانونية والمالية بحق المرخص له.

٣- يلتزم المرخصين لهم و بأي حال من الأحوال عدم التعامل وعدم بيع أو تزويد الشرائح للمحال أو المكاتب أو نقاط البيع غير المجازين من قبل الجهة الامنية،و بخلافه يتحمل المرخصين لهم مسؤولية كافة التبعات القانونية والمالية عن أي شريحة تضبط من قبل الجهات المخولة بموجب القانون.

٤- قيام المرخص له بإلزام و تمكين كافة الوكلاء و نقاط البيع على تفعيل الشرائح وفق نظام التوثيق الالكتروني حصرا والمحددة في هذه اللائحة التنظيمية.

٥- قيام المرخصين لهم بتقديم المعلومات الخاصة بالوكيل او نقطة البيع وطلبات منح الإجازة رسميا (الاسم التجاري للوكالة ، الاسم الثلاثي لصاحب نقطة البيع مع اسم إلام و مستمسكاته الثبوتية رقم الهاتف، رقم جهاز التفعيل مع الأرقام التسلسلية للجهاز "ان امكن" ، عنوان الوكيل بشكل كامل مع إحداثيات نقطة البيع، البريد الالكتروني للوكيل، ختم لنقطة البيع يحوي اسم المحل و عنوانه و رقم الهاتف) إلى الجهة الامنية، و في حال استبدال او عطل الجهاز فيجب على المرخص له اعلام الجهة الامنية.

٦- يلتزم المرخص له بعدم قبول تسجيل الشرائح لمن تقل أعمارهم عن السن القانوني (١٨) سنة، ومن هم من فاقدي الأهلية

٧- يلتزم المرخص له بتزويد الجهة الامنية بوسيلة ربــــط فنية (Link) تمكن الجهة الامنية من الاطلاع على جميع قواعد بيانات المرخص له الــــــخاصة بالمشتركين وضمن نطاق هذه اللائحة بما في ذلك وليس حصرا الية بيع وتسجيل الشرائح وفق التوثيق الالكتروني و الية تقييم العقود في حالات القبول والرفض وقواعد بيانات المشتركين، على ان يتم مناقشة اليات التنفيـــذ و الفترات الزمنية الخاصةبه بين الجهة الامنية و المرخصين لهم و بحضور المرخص.

٨- يلتزم المرخص له باخطار الجهة الامنية قبل أسبوعين من قيام الوكيل أو نقطة البيع بتغير نطاق العمل من منطقة جغرافية إلى أخرى.

٩- يتحمل المرخصين لهم و وفقا للائحة مسؤولية حصول وكلائهم ونقاط البيع التابعة لهم على إجازة بيع شرائح سارية المفعول من الجهـــة الأمنية وفي حال عدم حصولهم على الإجازة فيمنع على المرخصين لهم كافة التعامل معهم.

١٠-يلتزم على كافة المرخـــصين لهم القيام بـــنشر أسماء و عناوين الوكـــلاء ونقاط البيع ومراكز الخدمات على مواقـــعها الالكترونية و تحديثها فـــضلاً عن نـــشر الدعايات الخاصة بالية عمل التوثيق كافة الالكتروني في تنظيم عقود الشرائح.

١١- يلتزم المرخصين لهم كافة بتزويد المرخص والجهة الامنية بتقارير شاملة (كل اشهر) تـــضمن أسماء كافةالوكلاء ونقاط البيع التابعة لهم في عموم العراق و عناوينهم ونقاط الاتصال الخاصة بهم و تحدد هذه المعلومات من قبل الجهة الامنية.

١٢- يلتزم المرخص له بتنفيذ الالتزامات الاخرى المشارلها في بنود هذه اللائحة التنظيمية

ثانيا : الالتزامات العامة للوكيل / نقطة البيع :

١- يشترط على الوكيل أو نقطة البيع الحصول علىإجازة (رخصة) نافـذة لبيع الشرائح من الجهة الامنية (جهاز الامن الوطني العراقي) لمزاولة البيع و حسب ضوابط هذه اللائحة الـتنظيمـية ، ويـحق للجهة الامنية الغاء الاجازة في حال مخالفة نقطة البيع او الوكيل.

٢- شروط حصول الوكيل و نقطة البيع على إجازة بيع الشرائح :

أ- الحصول على أجهزة التوثيق الالكتروني لكل مرخصله .

ب- التسجيل لدى المرخص له .

ت- توقيع تعهد خطي جديد لدى الجهة الامنية يقضي بضرورة الالتزام بهذه اللائحة و التعليمات الصادرة أو التي تصدر مستقبلاً عن المرخص أو الجهة الامنية لبيع و تداول الشرائح.

٣- قيام الوكيل او نقطة البيع باشعار الجهة الامنية في المنطقة الجديدة عند تغيير موقع عمله.

٤- التزام الوكيل او نقطة البيع بتفعيل الشرائح وفق الالية و الضوابط المنصوص عليها في هذه اللائحة و يتحمل مسؤولية القانونية عن مدى مطابقة العقد لضوابط هذه اللائحة التنظيمية خلالفترة التدقيق.

٥- لايجوز للوكيل او نقطة البيع تنظيم العقد لغير مشتري الشريحة (المشترك)، ولايجوز له التفعيلوتنظيم العقود بمستمسكات غير المشترك صاحب العلاقة.

ثالثا : الالتزامات العامة للجهة الامنية :

١-منح إجازات بيع الشرائح، وتكون الرخصة او الاجازة محددة بعنوان دقيق لنقطة البيع ونطاق عـــملها ضمن المنطقة الجغرافية (قرية ، ناحية ، قضاء ، مركز محافظة) أي انه لايجوز لنقطة بيع مجازة في

منطقة معينة العمل في منطقة أخرى ، و أما بالنسبة للوكلاء الرئيسيين الذين يكون نطاق عملهم واسع و لأكثر من منطقة أو محافظة فيجب أن يذكر نطاق عملهم لبيع و تفعيل الشرائح في المناطق الجغرافية التي يعملون فيها في الرخصة أو الإجازة الممنوحة.

٢- تحديد سلامة الموقف الأمني للوكيل.

٣- تمنح الجهة الامنية إجازة بيع الشرائح للوكلاء نقاط البيع كافة في حال تحقيق كل الشروط الواردة في هذه المادة ،وتمنح إجازة سارية المفعول لمدة لاتقل عن سنة و تجدد تلقائيا من قبل الجهة الأمنية او لمدة معينة تحدد من قبل الجهة الامنية و بالتشاور مع المرخص و حسب ماتقتضيه الضرورة الأمنية و التنظيمية

٤- يحق للجهة الامنية و بأي وقت أو أي حال من الأحوال توجيه أي مرخص له بإيقاف التعامل مع أي وكيل أو نقطة بيع وإلغاء الإجازة الممنوحة له،ويجب على المرخصين لهم الامتثال لهذا الأمر بصورة مباشرة على أن يتم ذلك على علم من الهيئة مع قيام الجهة الامنية بتقديم اسباب الايقاف ان امكن ذلك.

٥- تقوم الجهة الأمنية بتحديد مراكزها في كل محافظة وعناوينها و اوقات العمل لغرض تمكين الوكلاء ونقاط البيع من مراجعه مراكز الجهة الأمنية

٦- قيام الجهة الامنية بإعلام المرخص له بتقارير رسمية بشكل دوري بكافة المخالفات ومدى التزام المرخصين لهم بهذه اللائحة.

المادة(V).**تسجيل المشترك و الية التوثيق الالكتروني**

بعد حصول نقطة البيع على إجازة مزاولة بيع الشرائح من الجهة الأمنية وفقاً لماورد في المادة (IV) من هذه اللائحة ، و عليه يكون التسجيل كما يلي :

١- بالنسبة للشرائح الاعتيادية وشرائح الـData يجب أن تباع للمواطنين العراقيين و الاجانب الحاصلين على اقامة ، و عليه فإن العقد الناتج من عملية التوثيق الالكتروني يجب أن يكون كحد أدنى متضمنا الأمور التالية :

أ- اسم المرخص له والشعار الخاص به بالإضافة إلى رقم الشريحة .

ب- معلومات نقطة البيع أو ممثل المبيعات (ذكر الاسم ورقم الهاتف) بالإضافة إلى تاريخ تنظيم العقد،مع عنوان و اسم نقطة البيع (الاسم التجاري).

ت- بيانات المشترك : تسجيل بيانات المشترك في العقد و كما يلي :

• اسم المشترك الكامل و تاريخ الميلاد و اسم الأم.
• بيانات هوية الأحوال المدنية (رقم الهوية ، رقم السجل ، رقم الصحيفة) أو بيانات البطاقة الوطنية مع الرقم الوطني (الرقم التعريفي) او بيانات اجازة السوق او بيانات جواز السفر ، على ان تقوم الجهة الامنية لاحقا بتحديد الحقول الواجب ملؤها بهذه البيانات في العقد .
• عنوان المشترك : ذكر العنوان بشكل كامل (محلة ، زقاق ، دار) ، و في حالة كان المشترك في منطقة ريفية تذكر اقرب نقطة دالة.
• البريد الالكتروني إن وجد.

ث- توثيق مستمسكات المشترك :

•(هوية الأحول المدنية أوالبطاقة الوطنية او اجازة السوق اوجواز السفر)(ملونة بوجهين الأمـــــامي والخلفي)
•بطاقة السكن أو البطاقة التموينية.
ج- صورة المشترك : يجب أن تؤخذ بطريقة حيَة وملونة على أن تكون واضحة المعالم .
ح- بصمة المشترك : يجب ان تكون رقمية و ليست صورية :
•تؤخذ البصمة الالكترونية بالطريقة التالية :"إن البصمة الالكترونية يجب أن يتم تدوينها بطريقة تدوير الإصبع لتكون حاوية لجميع مميزات الخطوط الحلمية في الإصبع الواحد ".
•يلتزم المرخص له بتطبيق البصمة الرقمية ضمن مدة ستة اشهر من تاريخ سريان هذه اللائحة التنظيمية .
•تؤخذ بصمة الإبهام لليد اليسرى و في حال تعذر ذلك تؤخذ بصمة الإبهام لليد اليمنى و في حال تعذر ذلك تؤخذ بصمة السبابة اليسرى و في حال تعذر ذلك تؤخذ بصمة السبابة اليمنى ،... و هكذا.
•يكون المرخصين لهم مسؤولين عن توعية ممثلي مبيعاتهم و الوكلاء بطريقة اخذ البصمة أعلاه فضلاً عن القيام باستخدام الأجهزة و المعدات التي تأخذ البصمة بشكل كامل.
خ- وثيقة الاقامة النافذة بالنسبة للمقيم او المغترب .
٢- بالنسبة لشرائح الزائرين فيجب أن تباع للوافدين غير العراقيين حصراً ، و عليه فإن العقد من عملية التوثيق الالكتروني يجب أن يكون كحد أدنى متضمناً الأمور التالية :
أ- نفس البيانات المشارلها في الفقرة(١/ أ ، ب ، ج ، ح) من هذه اللائحة من هذه المادة .
ب- بيانات المشترك : تسجيل بيانات المشترك في العقد و كما يلي :
• اسم المشترك الكامل و تاريخ الميلاد و (اسم الأم "ان امكن ") .
• بيانات جواز السفر (رقم الجواز ، جنسية المشترك).
• عنوان المشترك : ذكر مكان الإقامة أو اقرب نقطة دالة على مكان الإقامة في العراق .
ت- توثيق مستمسكات المشترك :
•جواز السفر (ملونة) .
•بطاقة الإقامة او سمة الدخول (ملونة) بالنسبة للعاملين المؤقتين في العراق .
ث- تكون مدة تفعيل شرائح الزائرين (١٥) يوم قابلة للتجديد مرة واحدة فقط .
ج- يسمح للمرخصين لهم بيع (٤) شرائح فقط للمشترك الواحد (الزائر) في آن واحد كحد أقصى على أن يتم تسجيل كل شريحة بعقد منفصل عن الأخر ، و لايسمح للمرخصين لهم بتسجيل أكثر من اربعة عقود في أنظمتها للمشترك الواحد إلابعد انتهاء مدة التفعيل وإعادة التدوير .
٣- بالنسبة للشرائح التي تباع الى النازحين و اللاجيئين فان على المرخص له الالتزام بمايلي بالتسجيل وفق التوثيق الاكتروني و كمايلي :
أ- وثيقة الـUN نافذة .
ب- وثيقة المخيم نافذة.
ت- هوية او وثيقة الاقامة الصادرة عن وزارة الداخلية الاتحادية او الصادرة عن وزارة الداخلية في اقليم كوردستان.

ث- في حال وجود المستمسكات للاجئ فيكون (جواز السفر+ وثيقة اقامة نافذة) ، بالنسبة للعراقيين فتكون (المستمسكاتالثبوتية) .

٤- يعتبر تاريخ تفعيل الشرائح بكافة اصنافها (اعتيادية ,زيارة (...هو تاريخ الشراء و تنظيم العقد وليس تاريخ أول مكالمة او اي اجراء آخر يقوم به المشترك .

٥- يسمح للمرخصين لهم ببيع (٧) شرائح اعتيادية فقط للمشترك الواحد كحد أقصى على أن يتم تسجيل كل شريحة بعقد منفصل عن الأخر ، و لايسمح للمرخـــصين لهم بأي حال من الأحول تسجيل أكثر من سبعة عقود لسبع شرائح سواء كانت فعالة أو غير فعالة في أنظمتها للمشترك الواحد ، بالاضـافة الى بيع (٣) ثلاثة شرائح(Data) لنفس المشترك و بعقود منفصلة .

٦- بالنسبة للشرائح التي تباع بالجملة للمؤسسات و الشركات من (١٠ الى ٢٤٩) شريحة (خطوط اعتيادية او بيانات) ، وعليه فان على المرخص له الالتزام بالضوابط التالية :

أ- يتم تـنظيم عقد البيع باسم المخول وحسب مامنـصوص عليه في المـادة (١ / V) من هذه الـلائحة بالإضافة التعهد وكتاب التخويل و تسلسل الأرقام المباعة.

ب- تزويد الجهة الامنية باوليات المؤسسة (اسم مديرها التنفيذي + مستمسكاته الثبوتية +اسمالمخول + العنوان + كتاب التخويل) .

٧- بالنسبة للشرائح التي تباع بالجملة للمؤسسات والشركات اكثر من(٢٥٠) شرائح (خطوط اعتيادية او بيانات) ، وعليه فان على المرخص له الالتزام بالضوابط التالية :

أ- استحصال موافقة الجهة الامنية قبل البيع للمؤسسة.

ب- تزويد الجهـة الامنية باولـيات المـؤسسة (اسم مديرها التنفيذي + مـستمسكاته الـثبوتية + اسـم المخول + العنوان + كتاب التخويل) وتكون هذه المعلومات للمخول اذا كانتالمؤسسة حكومية.

ت- في حال تغير اسم المخول او مدير الشركة فان على المرخص له اشعار الجهة الامنية رسميا .

ث- تزويد الجهة الامنية بجدول بياني(ExeclSheet) يتضمن التسلسلات التي يتم تخصيصها لتلك المؤسسة.

ج- يتكفل المرخص له بوضع شرط ضمن العقد الذي يتم ابرامه مع المؤسسة التي تروم الحــصول على شرائح الهاتف و كمايلي "تتكفل المؤسسة او الشركة بتزويد الجهة الامنية باسماء موظفيهم والرقـم المخصص له ضمن جدول ".ExcelSheet .

ح- يتكفل المرخص له بتخصيص فريق يتم ارساله الى مقر المؤسسة لاتمام تسجيل الشرائح وفق الية التوثيق الالكتروني و بشكل دوري .

٨- تكون المدة المستغرقة لتفعيل الشريحة هو ساعة واحدة فقـط مباشرة بعد تنظيم العقد كحد أدنى، و لايجوز تفعيل الشريحة قبل تنـــظيم العقد ، او حسب طلب المـــؤسسة الجهة المتعاقد معها بالنسبة لخطوط المؤسسات.

٩- يجب ان يكون تفعيل الخدمة للمشترك مشروط بإجراء التعاقد المباشر (تعاقد مباشر بين المرخص له و المشترك) في حالة البيع المباشر للمشترك ، و في حالة البيع للمؤسسات يتم اعتماد كتاب التخويل.

١٠-يكون تنـظيم العـقود الخاصة ببيع الشرائـح المستخدمة في الأجـهزة الخاصة بـخدمات الـMI-FI و البيانات وغيرها من الخدمات المشابهة التي يحتاج عملها لشريحة ، وفق مامحدد في المادة (1/V) من هذه اللائحة و تخضع للشروط و الضوابط الواردة في هذه اللائحة.

١١-يجب على الوكلاء ونقاط البيع كافة تنظيم العقد بحضور المشتـــرك شخصياً و يتحملون المسؤولية القانونية كاملةً بأخذ البـــصمة و الصورة الحية و معلومات المشترك و مستمسكاته لنفس المشتري و يكون تحت طائلة القـانون أمام الجهات الأمنية والـقانونية في البلد عند ثبوت المخالفة قبل انتـهاء فترة التدقيق المشارلها في هذه اللائحة .

١٢- آلية تسليم المشترك للعقد :

أ- يلتزم المرخص له بتسليم المـشترك بعد قيامه بشراء الشريحة نسخة ملونة ومصدقة من العقد الناتج من عملية التوثيق الالكتروني بشكل مباشر من نقطة البيع متضمناً كافة مـعلومات نقطة البيع والختم المعتمد من الشركة ، او ارسالها بالبريد الالكتروني ان وجد .

ب- في حال تعذر تسليم المشترك نسخة من العقد بشكل مباشر فانه على المرخصين لهم اعتماد وصل استلام ملون عليه شعار الشركة و يتضمن الآتي :

- رقم الشريحة ، اسم المشترك (ثلاثي) وتوقيعه ، رقم هوية المشترك .
- اسم مندوب المبيعات أو الوكيل المعتمد أو نقطة البيع ،عنوان نقطة البيع.
- اسم وتوقيع و ختم صاحب نقطة البيع أو اسم مندوب المبيعات .
- تاريخ بيع الشريحة.
- يـتعهد الـمرخصـين لـهم بـتسـهيل كافـة الإجـراءات الـلازمة لحصـول المشترك على نسخة ملونة و مصدقة أصوليا من العقد و وفق مامحدد أعلاه عند مراجعته احد المراكز الرئيسية.

ت- يلـتزم المرخص له بـتسليم نسخة مصدقة من الـعقد إلى الـمشترك من احد المراكز الرئيسية بعد مدة (١٠) ايام كحد أقصى من تاريخ شراء الشريحة .

ث- لايعتبر وصل الاستلام بديلاً عن العقد بأي حال من الأحوال ويتم اعلام المشترك بذلك.

ج- يلتزم المرخصين لهم التزاماً تاماً بتزويد الجهات القـضائية و الأجهزة الأمنية المختصة باسـرع وقت ممكن وبشكل رسمي بالعقد الناتج من عملية التوثيق الالكتروني بعد تفعيل الشريحة على أن يكون ملوناً و واضحاً و مصدقاً من الشركة حين طلبها من قبلهم على أن تكون متضمنة كافة المعلومات و البيانات المشارلها في هذه اللائحة و بخلافة تكون الشركة مسؤولة أمام الجهات المختصة ،وبالنسبة للعقود المرفوضة من قبل المرخص له فانه يتم تزويدها للاجهزة الامنية او الجهات القضائية معاعلامهم بانه تم رفض العقد لمخالفته ضوابط هذه اللائحة التنظيمية معبيان سببالرفض انامكن

١٣- لايجوز بأي حال من الأحوال قيام الوكيل أو نقطة البيع بتفـــعيل أي شريحة من خلال أجهزة توثيق الكتروني خاصة بوكيل أخر وعلى المرخصين لهم الالتزام بتخصيص اسم مستخدم و كلمة مرور لكل نقطة بيع بمعزل عن الأخرى و تحديده برقم هاتف نقطة البيع ،فضلا عن عدم احتفاظ نقطة البيع أو الوكيل بمعلومات أو مستمسكات أي مشترك بعد إرسال العقد إلى المرخص له.

١٤- يلتزم المرخصين لهم ومن خلال المرخص بتقديم تقرير شهري (بعد(١٠) ايام من نهاية كل شهر تقويمي) إلى الجهة الامنية وبشكل رسمي يتضمن كافة تفاصيل الأرقام المباعة وعقودها الالكترونية بالاضافة الى العقود المرفوضة.

المادة (VI) : **قاعدة البيانات :**

١- على المرخصين لهم إنشاء قاعدة بيانات للمشتركين والحفاظ عليها وتشمل على كافة معلومات التسجيل المدققة وتفاصيل العقود لكل مشترك للمرخصين لهم في جميع حالاتهم (خلال الخدمة مفعلة ومعلقة ومفصولة ونقل عقود الاشتراك وتحويل الرقم من خلال خدمة الاحتفاظ بالرقم) مع تحديد هذه الخيارات من خلال الجهة الامنية.

٢- على المرخصين لهم توفير المعدات التقنية الحديثة و الإمكانات الفنية و كل مايتعلق بتوفير الدعم للوكلاء ونقاط البيع كافة وبما يضمن تنفيذ بنود هذه اللائحة و متطلبات الجهة الامنية.

المادة (VII) : **تفعيل الخدمة**

١- لايجوز تفعيل الشريحة إلابعد اكتمال معلومات تسجيل العقد والمحددة في المادة (V) من هذه اللائحة.

٢- يجب على المرخصين لهم تفعيل الخدمة لشريحة السيم لأي مشترك جديد بعد تسجيل المشترك كما في المادة (V) من اللائحة.

٣- على المرخصين لهم إخطار المشتركين بفشل التسجيل وضمن مدة (١٠) ايام من تاريخ الشراء كحد اقصى واعلامه بايقاف الشريحة في حال عدم اعادة التسجيل خلال (٤٨)ساعة من تاريخ ووقت الاخطار

المادة.(VIII) : **التدقيق وتعليق الخدمة وفصلها**

١- يجب على المرخصين لهم (وفقط من خلال أشخاص مخولين من قبل المرخصين لهم) تدقيق معلومات التسجيل بعد تفعيل الشريحة و كمايلي:

أ- التأكدمن ملئ كافة الحقول الإلزامية المحددة في العقد مدى مطابقته لضوابط هذه اللائحة.

ب- التأكدمن أن المستمسكات المطلوبة في عملية التسجيل مرفقة بالعقد.

٢- تكون فترة التدقيق (١٠) أيام من وقت التفعيل ويجب على المرخصين لهم التدقيق خلال هذه الفترة.

٣- في حال رفض التسجيل لمخالفته الفقرة (١) من هذه المادة و بعد اخطار المشترك (كما في المادة VII/٣ من هذه اللائحة) ، يجب على المرخصين لهم تعليق الخدمة (مرحلة المشترك غير الفعال في اللائحة التنظيمية الخاصة بالمشترك الفعال) وبشكل مباشرة.

٤- في حال انتهاء الفترة الممنوحة للمشترك بإعادة التسجيل (الـ ٤٨ ساعة) ،يجب على المرخصين لهم فصل الشريحة عن الخدمة (مرحلة التدوير).

٥- عند فصل الشريحة الخاصة بالمشترك عن الخدمة (مرحلة التدوير في اللائحة التنظيمية الخاصة بالمشترك الفعال) فانه :

أ- يحق للمرخصين لهم إعادة استخدام الرقم المرتبط بشريحة السيم المفصولة عن الخدمة الخاصة بذلك المشترك من دون أي إشعار أخر له.

ب- لايترتب على المرخصين لهم أية التزامات لإعادة إصدار الرقم المرتبط بشريحة السيم المفصولة عن الخدمة الخاصة بذلك المشترك .

٦- يخضع إعادة استخدام وإصدار الأرقام المرتبطة ببطاقات السيم التي يتم تدويرها إلى اللائحة التنظيمية الخاصة بالمشترك الفعال .

المادة(IX) : **تجديدالتسجيل**

١- على المرخص له تحديث معلومات التسجيل الخاصة بكافة المشتركين عند :

أ- بناء على طلب المرخص أو الجهة الامنية في أي وقت.

ب- بناءً على طلب المرخص له في حال فشل المشترك من عبور مرحلة التدقيق (المادة. VI I I) .

ت- طلب من المشترك في أي وقت بعد تاريخ آخر عملية تسجيل ناجحة أو تجديد التسجيل.

ث- بعد حالات (استبدال الشريحة ، نقل ملكية الشريحة ، تحويل الخط من الدفع المسبق الى الدفع اللاحق او بالعكس) .

٢- على المرخصين لهم إتباع عملية التسجيل عند تحديث المعلومات كما في المادة ،(V) ويحق للمرخص تعديل عملية و إجراءات التسجيل من وقت لآخر.

٣- عند تحديث معلومات التسجيل الخاصة بالمشترك وفقاً لعملية التسجيل الواردة في المادة ،(V) فيعتبر تسجيل المشترك مجدد بنجاح.

٤- على المرخص له إخطار المشترك عن نجاح عملية تجديد التسجيل الخاصة به خلال (٤٨) ساعة من تاريخ التجديد .

المادة(X) : **نقل ملكية الخط**

١- يتعينعلى المرخصين لهم الموافقة على والسماح بنقل ملكية عقد شريحة من مشترك إلى أخر شريطة:

أ- الحضور :

- إما حضور الطرفين (الطرف الأول هو المالك الأصلي او وكيله اصوليا للشريحة والطرف الثاني هو الذي ستنتقل إليه الشريحة) شخصياً إلى مركز البيع التابع إلى المرخصين لهم (مرتبط بشكل مباشر بالشركة وليس وكيل أونقطة بيع) أو مقر الشركة الرئيسي وحسب الية التوثيق الالكتروني.
- أو فيحال تعذر حضور الطرف الأول(الطرف الأول هو المالك الأصلي للشريحة)ولأي سبب من الأسباب فانه يتم نقل الملكية إلى الطرفالثاني في حالكون الطرف الثاني منأقارب الدرجة الأولى للطرفالأول حصراً على أن يقوم بتقديم مايثبت ذلك وخمسة أرقام يتصل عليها بكثرة وتذكر بالعقد لمدة عام كامل بالإضافة الى معلومات أخرى تقدم من قبل الحائز لأثبات حيازته للشريحة مثل اخر تعبئة رصيد واكثر منطقة يتم الاتصال من خلالها، وفق التوثيق الالكتروني وفي مراكز الشركة فقط.
- بالنسبة للجهات الحكومية تنظم عملية تحويل الملكية من الجهات الى الافراد او فيما بينها بإصدار كتاب رسمي يشار من خلاله الى مخول رسمي عن طريق تلك الجهات لغرض اكمال عملية تحويل الملكية و حسب الية التوثيق الالكتروني.
- المؤسسات والشركات والجهات الحكومية تقوم بإرسال كتاب رسمي لغرض تحويلملكية رقم معين تابع لها ونقله الى الفردا والموظف التابع له عند تقاعده او انهاء خدماته وتحويله باسم الفرد عندها يجب حضور المشترك بنفسه و التسجيل وفق الية التوثيق الالكتروني .
- نقل ملكية الخطوط من جهة او شركة الى جهة او شركة اخرى يتم كمايلي (تقديم اوليات الشركةالطالبة لتحويل العقد وكتاب المخول او مدير الشركة لغرض تحويل الملكية اضافة الى ذلك تحرير عقد جديد و تقدم الشركة اوالجهة الاخرى عدم ممانعتها من اضافة الارقام" ايان المرخص له لديه عقود مع الجهتين و كتاب تنازل من الجهة الاولى الى الجهة الثانية).
- تطبق الشروط والاحكام اللازمة للتدقيق الواردة في هذه اللائحة التنظيمية في عمليات تحويل ملكية الشريحة.

• في حال توقف الشركة او المـؤسسة فان ميصير الشرائح يكون بالتزام المرخص له اخطار المشترك لتسجيل الشريحة باسمه ضمن مدة (١٠) ايام واعلامه بايقاف الشريحة في حال عدم التسجيل بعد انتهاء هذه الفترة.

ب- تقديم طلب النقل من المشترك الناقل إلى المشترك المنقول مع موافقة خطية منه (فيحـال حضور الطرف الأول وفي حال عدم الحضور ينظم تعهد للطرف الثاني).

ت- تقديم طلب النقل خلال الفترة التي تكون فيها الشريحة فعّالة (مرحلةالمشتركفعال).

ث- التسجيل الناجح للمشترك .

ج- الوفاء بكافة الالتزامات المفروضة بموجب هذه اللائحة .

ح- الوفاء بقواعد وأنظمةالمرخصين لهم فيما يتعلق بنقل الشرائح،شريطة أن لاتكون هذه القواعدمخالفة لأي بند من بنود هذه اللائحة.

٢-يجب على الـمرخصين لهم الامتـثال لكافة الالـتزامات المـفروضة بموجب هذه اللائحـة بالإضافة إلى أي تعليمات أو أنظمة قد تصدر مستقبلاً لنقل ملكية الشرائح .

المادة(XI) : **خدمة المشتركين**

١- علىالمرخصلهم اتخاذ الإجراءات والحملات الدورية المناسبة لرفعمستوى الوعي عند جميعالمشتركين لديهم بشأن متطلبات هذه اللائحة التنظيمية وتطبيقها وتتم بناًء على طلب المرخص في اي وقت ، و بضمنها الحملات الخاصة بتوعية المشترك حولاستخدام رقم الشريحة فيحسابات التواصللاجتماعي على سبيل المثال لا الحصر.

٢- على المرخص لهم توفير خدمة عملاء مجاني لخدمة المشتركين بخصوص اي استفسار عن إجراءات التسجيل ومتطلباته وتجديد التسجيل ولرفع أي شكاوى تنشئ عن تطبيق هذه اللائحة التنظيمية.

المادة(XII) : **سرية المعلومات**

١- علىالمرخصين لهم ضمان أنتكون معلومات التسجيل محفوظة بأمان وسرية،حيث تقعهذهالمسؤولية على عاتقهم ،وكذلك الحال بالنسبة للنسخ الاحتياطية لهذه البيانات.

٢- على المرخصين لهم تقديم تقارير مفصلة عن الخطوات المتخذة والإجراءات المفروضة لضمان امن و سرية تسجيل المشترك ،الى المرخص و الجهة الامنية عند طلبها لذلك.

٣- على المرخصين لهم الامتثال لكافة الالتزامات والشروط المفروضة بموجب لائحة اسناد النفاذ القانوني و الاحتفاظ بالبيانات بشأن مسألة المحافظة على سرية المعلومات.

المادة (XIII) : **أحكام عامة**

١-يجب على المرخـصين لهم الالتـزام بالفترة المحددة لإعــادة تدوير الشرائح الاعتيادية و الزائرين و ذلك وفق مامنصوص عليه في اللائحة التنظيمية الخاصة بالمشترك الفعال

٢- في حالفقدان المشترك للشريحة (الفعالة)أو تلفها لأي سبب من الأسباب يحق للمشترك إيقافالشريحة عن العمل بشكل مؤقت عند الاتصال بمركز خدمة الزبائن او مراجعة مراكز البيع الرئـيسية و الخدمات المنتشرة و على المرخصين لهم إيقاف الشريحة مباشرةً بعد تدقـيق معلومات وبيانات المشترك ولحين حضور المشترك شخصياً إلى مركز تابع للمرخـصين لهم وتقديم أوراقه الثبوتية استلام شريحة أخرى بدل التالـفة إذا كانت تالفة أو مفـقودة ، ويتم تحديد الاسئـلة المطلوبة من المشترك الذي يروم ايقاف شريحته من قبل الجهة الامنية وبالتنسيق مع المرخص له.

٣- يحق للجهة الامنية توجيه المرخصين لهم بايقاف الخدمة بشكل مباشر عن رقم او مجموعة ارقام للضرورة الامنية و حسب تقديراتهم الامنية .

٤- تطبيق كافة الضوابط المشارلها في هذه اللائحة على خدمة E-SIM وتعامل هذه الشريحة معاملة الشرائح الاعتيادية من حيث التفعيل باستخدام التوثيق الالكتروني و تنظيم العقد والالتزام بعدد المسموح به للمشترك الواحد.

المادة(XIV).التطبيق

١-عند إصدار هذه اللائحة التنظيمية يتعين على المرخصين لهم ضمان تسجيل أي مشترك جديد وفقاً للضوابط المحددة في هذه اللائحة التنظيمية .

٢- عند انتهاء فترة (٦) اشهر من تاريخ إصدار هذه اللائحة التنظيمية يتعين على المرخصين لهم بدء إعادة تسجيل كافة المشتركين الحاليين وفقا للضوابط المحددة في هذه اللائحة التنظيمية.

٣- يجب على المرخصين لهم إكمال تسجيل كافة المشتركين الحالين خلال فترة (٣) سنوات من تاريخ انتهاء الفترة الممنوحة في الفقرة (٢) من هذه المادة.

٤- يجب على المرخصين لهم تقسيم عملية تسجيل كافة المشتركين الحاليين علىدفعات متتالية ومنظمة خلال الفترة المحددة في الفقرة (٣) من هذه المادة وذلك لضمان توازن و نجاح هذه العملية.

٥- في حال عدم تسجيل المشترك الحالي بسبب إخفاق أورفض المشترك أولأي سبب فيجب علىالمرخص له اعتبار تسجيله غير ناجح كما يجب على المرخصين لهم تعليق أو فصل الخدمة عن الشريحة وفقاً للإجراءات المبينة في المادة (VIII).

٦- يجب على المرخصين لهم وضع الخطط والإجراءات الضرورية والتي تتسم بالواقعية والكفاءة والفعالية لضمان الامتثال لأحكام هذه اللائحة .

٧- تكون الجهة الامنية هي الجهة التي تتابع تنفيذ التزامات المرخصين لهم فيما يخص تنفيذ فقرات هذه المادة .

المادة(XV) : **التدقيق والامتثال**

١- يحق للجهة الامنية تدقيق قاعدة بيانات المشتركين أو أي نظام أخر متعلق بها لأي من المرخصين لهم لضمان سلامة معلومات التسجيل.

٢- على الجهة الامنية مراقبة تطبيق المرخصين لهم وامتثالهم لهذه اللائحة التنظيمية باستمرار و في عموم البلد وبضمنها القيام بجولات ميدانية رقابية مفاجئة أو معلنة للتحقق من مدى قيام الشركاتو الوكلاء و نقاط ومنافذ البيع من الالتزام ،و تزويد الهيئة بتقارير دورية مفصلة و مثبتة قانوناً عن مدى امتثال كل شركة لهذه اللائحة التنظيمية .

٣- يحق للمرخص القيام بجولات ميدانية رقابية مشتركة مع الجهة الامنية أو منفصلة للتحقق من امتثال المرخص لهم والوكلاء و نقاط و منافذ البيع بهذه اللائحة التنظيمية .

٤- يحق للمرخص و الجهة الامنية طلب معلومات وتقارير من المرخص لهم عند الحاجة لتسهيل العمل و تنفيذاً لفقرات (١،٢،٣) من المادة (XV).

٥- يحق للمرخص وبناءً علىالتقارير المقدمة من قبل الجهة الامنية أو اللجان الرقابية للمرخص ،أن تفرض عقوبات على عدم امتثال المرخص لهم مع أحكام هذه اللائحة التنظيمية.

٦- فرض غرامة مالية على المرخص له مقدارها (٣) مليون دينار عراقي عن أي شريحة تضبط مخالفة لما ذكر في المواد أدناه على ان تكون معالجة المخالفة بناء على طلب الجهة الامنية بعد فرض الغرامة في حال عدم المعالجة ضمن فترة تحدد من قبل المرخص فانه يتم فرض الغرامة من جديد:

أ- المادة(IV) / اولاً / (٢) (٣) (٦) (٨)

ب- المادة(V)/ (١) (٢) (٣) (٤) (٩) (١٠) (١١)

ت- المادة (V)/ (٥) تفرض على كل شريحة بعد الشريحة السابعة ،و بعد الشريحة الثالثة في حال شرائح البيانات (Data).

ث- المادة (١) (٢)/ (VII)

ج- المادة (١)(٢)(٣)/ (VIII)

ح- المادة (٢)/ (IX)

خ- المادة (١)/ (X)

د- المادة (١)(٢)(٤)(٥)/ (XIII)

ذ- المادة (١)(٥) (XIV)

٧- بعد انتهاء مدة الـــ(١٠) ايام الممنوحة للشركات لتدقيق العقد الناتج من عملية التوثيق الالكتروني انه في حال و جوداي نقص في اي حقل من حقول العقد المثبتة في هذه اللائحة لاي شريحة فعالة بعد هذه المدة (مثلاً صورة غير حية ،عدم وجود بصمة ،نقص معلومات الوكيل ،نقص بيانات المشترك، نقص مستمسكات على سبيل المثال لاالحصر) فانه يتم اعتبار الخط مفعل بدون عائدية ومن وكيل غير مرخص وان كان الوكيل مرخص اي فرض غرامة مالية مقدارها (٣) مليون دينار) على الخط، لكون ان مسؤولية الشركة بعد انتهاء هذه المدة هو تدقيق العقد ومدى مطابقته للضوابط المحددة في هذه اللائحة التنظيمية مع والغاء اجازة الوكيل او نقطة البيع.

٨- غرامة مالية مقدارها (٣) مليون دينار عراقي على كل شريحة) عن عدم التزام الشركة بتطبيق المواد (٢) (٣) / (XIV) (عن كل شهر بعد مضي (١٢) شهر من بدء المدة الممنوحة في المواد أنفاً و حسب نطاق الارقام الذي يحدد من قبل المرخص.

٩- يجوز للمرخص أن تأخذ بعين الاعتبار الظروف المشددة ،وخصوصا حالات الانتهاكات المتكررة لنفس موضوع الغرامة وحسب ما محدد في هذه اللائحة التنظيمية ،و في هذه الحالة يجوز الأمر بمضاعفة العقوبات السابقة الذكر ،او بناءً على طلب من الجهة الامنية.

المادة. (XVI)الأحكام الانتقالية وبدء سريان المفعول

١- هذه اللائحة التنظيمية تصبح سارية المفعول من تاريخ إعلانها ونشرها على الموقع الالكتروني للهيئة

٢- إن إحكام هذه اللائحة التنظيمية تحل محل (ضوابط تعامل شركات الهاتف النقال واللاسلكي الثابت مع الوكلاء عند بيعهم الشرائح سواء كانت مفعلة ام غير مفعلة) والتعليمات الخاصة باليات بيع و تسجيل الشرائح التي تم اصدارها قبل صدور هذه اللائحة التنظيمية.

٣- على المرخص له تقديم تقرير مفصل الى الجهة الامنية عن اجراءاته المتخذة لتنفيذ بنود هذه اللائحة بعد مضي شهر واحد من سريان مفعولها.

المادة. (XVII)التعديل يحتفظ المرخص بحق تعديل أو تغيير بنود هذه اللائحة أو إضافة بنود أخرى لها في أي وقت من الأوقات وفقاً لتقديرات المرخص وبما يتوافق مع رؤيته وقوانينه النافذة وبما يتلاءم مع المصلحة الوطنية.